

*Kronika mesta Tisovec za rok 2008 bola prerokovaná
na rokovaní mestského zastupiteľstva
dňa 21. decembra 2011
a schválená uznesením číslo 195/2011*

*Tento zväzok Kroniky mesta Tisovec za rok 2008 obsahuje 74,
slovom sedemdesiatštyri číslovaných strán.*

Ing. Peter Mináč
primátor mesta Tisovec

Miroslava Kojnoková, kronikárka mesta Tisovec

Obsah:

<i>Príhovor primátora mesta</i>	4
1 Najdôležitejšie svetové udalosti v roku 2008	5
2 Najdôležitejšie udalosti na Slovensku v roku 2008	6
3 Demografická situácia	7
4 Verejný život	
4.1 Zavedenie eura – eurokampaň v Tisovci	8
4.2 Zasadnutie Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory	9
4.3 Mestské zastupiteľstvo	11
4.3.1 Zasadnutia MsZ	12
4.4 Mestský úrad	17
4.4.1 Vnútoraná správa – odd. sociálno-právne a školstva	17
4.4.1.1 Komunitná a terénna sociálna práca	18
4.4.1.2 Komunitné centrum Rimavská Píla	18
4.4.1.3 Materské centrum Stonožka	19
4.4.2 Ekonomika – odd. finančné a majetkové	19
4.4.3 Výstavba a rozvoj mesta – odd. výstavby a ŽP	20
4.4.4 Spoločenský život – odd. kultúry a športu	21
4.4.4.1 Tisovský mesačník	22
4.4.4.2 Kino pod Hradovou	22
4.4.4.3 Mestská knižnica A.H.Škultétyho	23
4.4.5 Ďalší pracovníci MsÚ	24
4.5 Mestská polícia	25
5 Kultúrno-spoločenský a verejný život	27
6 Ekonomická oblasť	
6.1 Tisovec vyrába z nezamestnaných remeselníkov	47
6.2 Služby mesta Tisovec	49
6.3 Mestské lesy Tisovec	49

6.4	<i>Cestné a stavebné mechanizmy Tisovec</i>	50
6.5	<i>Vanda Tisovec</i>	51
7 Školstvo		
7.1	<i>Základná škola Dr. V. Clementisa Tisovec</i>	52
7.2	<i>Evanjelické gymnázium Tisovec</i>	55
7.3	<i>Stredná odborná škola Tisovec</i>	57
7.4	<i>Materská škola Tisovec</i>	58
8 Šport		
8.1	<i>Futbal</i>	59
8.2	<i>KST Trstie Tisovec</i>	61
8.3	<i>KST TO KOS Rimavská dolina</i>	62
8.4	<i>OFF ROAD Tisovec</i>	63
8.5	<i>Taekwondo</i>	63
8.6	<i>Speleoklub Tisovec</i>	64
8.7	<i>Stolnotenisový klub</i>	64
8.8	<i>Volejbalový klub</i>	65
8.9	<i>Telocvičňa ZŠ Tisovec</i>	66
9 Zdravotná a sociálna starostlivosť		66
9.1	<i>Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb</i>	67
10 Iné udalosti		
10.1	<i>Ozubnicová trať je kultúrnou pamiatkou</i>	68
10.2	<i>Projekt obnovy DEPA</i>	68
10.3	<i>Gitaru zavesil na klinec...</i>	69
10.4	<i>Ostatné udalosti – čierna kronika</i>	70
11 Počasie a jeho osobitosti podľa mesiacov		71

Vážení spoluobčania,

v dnešnom čase žijeme v uponáhľanom svete, preto je potrebné pozastavenie sa. Takým malým pozastavením sú pre nás Vianoce, počas ktorých sme si bližší ako ako inokedy a snažíme sa zabudnúť na problémy, staré spory.

V úprimnom ľudskom porozumení a ľudskom dotyku je veľké tajomstvo a bohatstvo života. Tak by to malo byť nielen počas Vianoc, ale aj v bežnom každodennom živote. A ak sa nám to podarí, dospejeme na sebavedomú občiansku pospolitosť, ktorá je zárukou zdravého, kultúrneho, spoločenského, duchovného, sociálneho i ekonomického rozvoja.

Preto si zachovajme slávnostné chvíle z vianočných a novoročných sviatkov po celý rok 2008, vážme si jeden druhého, majme radi naše mesto, zachovajme si úctu k ľuďom.

Pri tejto príležitosti Vám chcem poďakovať za Vašu prácu vo Vašich domácnostiach i na pracoviskách, za prácu pri rozvoji nášho mesta, v ktorom žijeme.

Verím, že v roku 2008 i v ďalších rokoch sa pre nás všetkých zlepšia sociálne podmienky i samotný život.

K tomu Vám všetkým želim osobne veľa zdravia, šťastia, lásky, trpezlivosti pri riešení osobných problémov i pri každodennej práci.

Prajem Vám všetkým úspešný vstup do Nového roka.

(Príhovor primátora Ing. Petra Mináča v Tisovskom mesačníku 1/2008)

1. Najdôležitejšie svetové udalosti v roku 2008

Prišla kríza, svetu tečie do topánok: Najvýraznejšou svetovou udalosťou tohto roka bola bezpochyby globálna svetová kríza, ktorá naplno odštartovala v polovici septembra, keď v USA začali padať na kolená viaceré obrovské finančné banky a poisťovne. Kríza sa rýchlo rozšírila aj do Európy a ostatných krajín sveta. Ľudia mali obavy hlavne z prepúšťania a zdražovania.

Amerika volila zmenu: Americký sen Baracka Obamu sa začal touto vetou: "Neexistuje liberálna Amerika a konzervatívna Amerika, sú len Spojené štáty americké." Barack Obama sa stal prvým mužom tmavej pleti, ktorý bude Ameriku riadiť z Oválnej pracovne Bieleho domu.

Odporný zločin: Bol to incest, aký nemá v rakúskych dejinách obdobu. Josef Fritzl, ktorý má teraz 73 rokov, v pivnici takmer štvrtstoročie väznil a znásilňoval svoju dcéru Elisabeth. Splodil s ňou sedem detí, jedno po pôrode umrelo a Fritzl ho spálil v kotli. Súd sa začne vo februári 2009, zvrhlému otcovi hrozí, že ho pošlú za mreže do konca života.

Castrov odchod: Chorobou vysilený Fidel Castro uznal, že oveľa lepšie sa cíti v posteli pre zotavujúceho sa pacienta ako v politickom kresle či za rečníckym pultom pred davom stúpencov. Kubánsky vodca, ktorý viedol krajinu takmer polstoročie, oznámil vo februári, že už netúži po nijakej funkcii, a tak moc nechal bratovi Raúlovi, ktorý ho od roku 2006 zastupoval.

Prírodné pohromy: Živelné katastrofy udreli najviac na Áziu. Dve najväčšie skazy sa odohrali v rovnakom mesiaci. V máji spustošil Barmu cyklón Nargis a zemetrasenie pochovávalo v čínskej provincii S'-Čchuan. Výpočet prvého nešťastia je 84 537 mŕtvych a 53 836 nezvestných. V druhom prípade prišlo o život alebo zmizlo bez stopy takmer 90-tisíc Číňanov.

2 Najdôležitejšie udalosti na Slovensku v roku 2008

Východ zaplavila letná voda: Koniec júla. Prudké dažde a východ Slovenska opäť zaplavila voda. Korytá potokov sa zmenili na rozbúrené rieky, ktoré brali so sebou kusy domov, cesty, mosty i ľudské životy. Voda sa rozliala v okresoch Kežmarok, Poprad a Stará Ľubovňa. Potok z Belianskych Tatier, ktorý sa bežne dá preskočiť, dosahoval hĺbku 2,5 až 3 metre. Povodne sa posunuli na Spiš a až ku Košiciam. Ľudia nahlásili škody v desiatkach miliónov korún.

Kráľovná Alžbeta II. ochutnala Slovensko: Dva dni si vyhradila v októbri na prvú návštevu Slovenska britská kráľovná Alžbeta II. Prvý deň v Bratislave zakončila slávnostnou večerou v Redute, z ktorej sa ospravedlnil premiér aj predseda parlamentu. Na druhý deň si prezrela Tatry, ktoré sa na záver návštevy vynorili z oblakov a ukázali svoje štíty.

Do Ameriky sa cestuje bez víz: Tesne pred koncom volebného obdobia americký prezident George W. Bush splnil sľub a Spojené štáty zrušili pre Slovensko víza. Termínom sa stal symbolicky 17. november. Na cestu do USA treba mať špeciálny pas s biometrickými údajmi a vyplniť elektronický dotazník.

Rekordné ceny potravín: Slabá úroda na Slovensku aj v okolitých krajinách, olympiáda a väčšia spotreba v ázijských krajinách či nástup biopalív sa podpísali pod rekordné ceny potravín v roku 2008. Najväčší skok zaznamenali cenovky na jedle v júni, keď sa podľa štatistikov medziročne zdvihli o 11,1%. Rýchlejšie zdraženie zažili slovenskí spotrebitelia naposledy v polovici 90. rokov. V lete zvyšovanie cien tlmila lacná zelenina a ovocie a po jeseni zasa dobrá úroda.

Učitelia začali učiť po novom. Viac voľnosti pri výbere učiva získali školy od septembra. Parlament totiž v máji schválil školskú reformu ministra Jána Mikolaja. Keďže cez prázdniny mali učitelia málo

času na prípravu, väčšina škôl odštartovala v septembri rok po starom. Skutočná zmena bude trvať niekoľko rokov.

3. Demografická situácia

K 31. decembru 2008 mal Tisovec 4 079 obyvateľov, z toho 1971 chlapcov a mužov, 2108 dievčat a žien. Z celkového počtu obyvateľov bolo detí do 15 rokov 634, mládeže do 18 rokov 131 a dospelých 3314. V roku 2008 sa narodilo 37 detí, zomrelo 57 občanov mesta; na trvalý pobyt sa prihlásilo 55 občanov, na prechodný pobyt 27 občanov a z trvalého pobytu sa odhlásilo 58 občanov.

Uzavretie manželstiev – 30 – 15 civilných a 4 cirkevné sobáše.

29. januára sa významného životného jubilea – 80 rokov dožila p. **Helena Bábellová**, dlhoročná riaditeľka Mestskej knižnice v Tisovci, ktorá za prácu v knižnici a organizovanie kultúrneho života v meste získala v roku 1998 Cenu primátora mesta.

16. mája sa 80 rokov dožil aj p. **František Bábela**, ktorý pôsobil v Tisovci ako učiteľ a neskôr riaditeľ Strednej priemyselnej školy a ktorého poznáme ako básnika, prispievateľa do Tisovského mesačníka i kronikára mesta. V roku 1999 získal Cenu primátora mesta za kvalitné vedenie mestskej kroniky a angažovanosť v kultúrnom živote mesta Tisovec.

3. júla sa významného životného jubilea – 80 rokov dožil aj p. **Cyril Kraus**, rodák z Tisovca, literárny historik, editor, ktorý sa vo svojich prácach predovšetkým zamerával na výskum starších období slovenskej literatúry – klasicizmus, romantizmus. Svojimi článkami prispieva tiež do Tisovského mesačníka.

Najstarší slovenský brigádny generál **Koloman Skalina** **13. februára** oslávil 100. narodeniny. Gratulácie prijímal v Portlande (USA), kde už štyridsať rokov žije s manželkou a synom. Rodák z Tisovca (pôvodným menom Koloman Schreiber) sa narodil ako druhé z desiatich detí.

Vojnový veterán bol vojakom telom i dušou. Začínal ako husár, prešiel ťažkými bojmi druhej svetovej vojny, bojoval na Dukle a pri oslobodzovaní Stropkova prišiel o oko. Koloman Skalina emigroval do USA v roku 1968. V armáde skončil už osemnásť rokov predtým. Rehabilitovaný bol až po roku 1990. V roku 2002 bol povýšený do hodnosti plukovníka vo výslužbe a 31. augusta 2006 bol na základe rozkazu prezidenta Slovenskej republiky vymenovaný do hodnosti brigádneho generála vo výslužbe.

30. apríla zomrel v Martine známy slovenský herec, **Štefan Mišovic**. Narodil sa 19.12.1921 v Tisovci, pôsobil v Divadle SNP v Martine, k jeho najznámejším a najúspešnejším patria postavy vo filmoch: Drevená dedina, Zemianska česť, Krutá ľúbošť, Tisícročná včela, Explózia a iných.

14. októbra zomrel v Brezne p. **Rudolf Valent**, tisovský rodák, učiteľ, športovec, milovník tisovskej prírody, prispievateľ do Tisovského mesačníka. Za celoživotnú záslužnú pedagogickú činnosť a organizátorskú prácu v oblasti športu a výchovy mladých ľudí mu bola v roku 1996 udelená Cena primátora a v roku 1998 aj Cena mesta.

4. Verejný život

4.1 Zavedenie eura – eurokampaň v Tisovci

Mestské zastupiteľstvo na svojom májovom zasadnutí schválilo Plán mesta Tisovec pri zavedení eura v SR. Slovenská republika sa k zavedeniu euro meny zaviazala pri vstupe do Európskej únie – 1. mája 2004. Mesto Tisovec sa hlási ku svojej zodpovednosti za plynulé zavedenie eura vo svojich podmienkach a na svojom území. Zaväzuje sa aktívne spolupracovať so všetkými dotknutými subjektmi na svojom území.

Mestská samospráva v Tisovci vyčlenila na eurokampaň pre svojich

občanov 100.000,- Sk (3295 eur).S kampaňou sa oficiálne začalo 29. mája, a to schválením zásad o prechode na euro na mestskom zastupiteľstve. Mesto Tisovec zodpovedá za organizačnú a obsahovú prípravu na zavedenie eura v rozsahu svojich samosprávnych kompetencií vrátane svojich organizácií, ktorých je zriaďovateľom resp. zakladateľom (rozpočtové organizácie a obchodné spoločnosti so 100% účasťou mesta). Mesto Tisovec po zvážení všetkých dostupných informácií sa rozhodlo v plnom rozsahu pristúpiť k Etickému kódexu pri zavedení eura v SR. Zaväzuje sa, že zavedenie eura nezneužije na neodôvodnené zvýšenie miestnych daní a poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ani na zvýšenie platieb za iné služby a produkty, ktorých stanovovanie je v kompetencii mesta. Zaväzuje sa, že k duálnemu zobrazovaniu pristúpi v čo najkratšom možnom termíne a že využije všetky možnosti na to, aby pomohlo občanom a právnickým osobám na svojom území k hladkému zavedeniu eura na území mesta Tisovec. Mestský úrad za účelom informovanosti občanov spracoval vlastný komunikačný plán zavedenia eura. Podľa neho rozsiahlejšia infokampaň prebehla najmä v novembri a decembri, v rámci ktorej bolo zabezpečované aj oboznamovanie a spoznávanie euro mincí a euro bankoviek.

4.2 Zasadnutie Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory

7. apríla sa z iniciatívy primátora mesta Tisovec, Ing. Petra Mináča podarilo zorganizovať zasadnutie Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory (SOPK) práve v Tisovci, v zasadačke Mestského úradu. SOPK je najprofesionálnejšou a najuznávanejšou inštitúciou, ktorá združuje podnikateľskú sféru v rámci celého Slovenska. Svojimi aktivitami významne prispieva k rozvoju ekonomického a podnikateľského

prostredia.

Stretnutia sa okrem predstaviteľov lučeneckej regionálnej komory SOPK zúčastnil aj prezident celoslovenskej SOPK Peter Mihók, predseda BBSK Milan Murgaš, poslanci BBSK za okres Rimavská Sobota a ďalší predstavitelia podnikateľskej sféry, samosprávy a miestnej štátnej správy z okresov Rimavská Sobota, Revúca, Lučenec, Poltár a Veľký Krtíš.

Na stretnutí došlo k podpísaniu Dohody o spolupráci medzi lučeneckou komorou SOPK a Banskobystrickým samosprávnym krajom. Podľa nej budú tieto dva subjekty spolupracovať pri rozvoji banskobystrického regiónu, pri vytváraní priaznivého prostredia pre rozvoj podnikateľskej sféry, plynulého prechodu na menu Euro a pri začlenení sa BBSK do európskych regionálnych štruktúr. V dokumente, ktorý podpísal predseda BBSK Milan Murgaš a predseda RK SOPK Lučenec Juraj Dobrocký, sa okrem iného zaviazali spoločne riešiť nevyhovujúcu dopravnú infraštruktúru južnej časti kraja napojením na diaľničnú sieť na Slovensku, či spoločne riešiť koncepciu rozvoja stredného a odborného školstva v súlade s potrebami podnikateľskej sféry a prognózami vývoja, „aby naše školy vychovávali absolventov, ktorí si nájdu reálne zamestnanie a nie pre Úrady práce“ – vyjadril sa Murgaš. „To, že sa stretnutie uskutočnilo v našom regióne je veľmi významné aj pre našich obyvateľov a je dobré, že sa podnikateľský sektor stretáva s predstaviteľmi samosprávy a miestnej štátnej správy, aby spoločne hľadali možnosti ďalšieho rozvoja podnikateľského prostredia, rastu zamestnanosti a životnej úrovne“, povedal primátor Tisovca a poslanec BBSK Peter Mináč.

Stretnutie ukončili zúčastnení prehliadkou strojárskych firmy CSM Tisovec, a.s., na ktorú ich pozval generálny riaditeľ Ing. František Albery.

4.3 Mestské zastupiteľstvo

Na základe výsledkov komunálnych volieb v decembri 2006 naďalej boli členmi MsZ títo poslanci:

- Ing. Róbert Buchta
- Ing. Valéria Huňová
- JUDr. Mário Keleti
- Dušan Kojnok
- Július Krajčí
- Ing. Viera Krišková
- Mgr. Marián Krivuš
- Jaroslav Lacko
- Ing. Marcel Lopušný
- Mgr. Marta Svobodová
- Milan Šlajfer

Primátorom mesta bol Ing. Peter Mináč, jeho zástupcom JUDr. Mário Keleti. Hlavnou kontrolórkou bola Ing. Katarína Mešková.

Ako poradné orgány zastupiteľstva pracovali v roku 2008 tieto komisie MsZ:

- Ekonomická komisia
- Komisia sociálnych služieb a zdravotníctva
- Komisia výstavby a rozvoja mesta
- Komisia kultúry a športu
- Komisia školstva, vzdelávania a mládeže
- Komisia podnikateľská a cestovného ruchu
- Komisia ochrany verejného poriadku a životného prostredia
- Zbor pre občianske záležitosti „Človek-človeku“
- Výbor m.č. Rimavská Píla

4.3.1 Zasadnutia Mestského zastupiteľstva

MsZ sa stretávalo pravidelne raz za mesiac. V uvedenom období prebehlo **11** riadnych zasadnutí a **2** slávnostné zasadnutia. Zasadnutia zvolával a viedol primátor mesta, v jeho neprítomnosti viceprimátor. Hoci zasadnutia boli verejné, občania sa ich zúčastňovali len veľmi sporadicky a nevyužívali priamu možnosť predostrieť svoje názory, požiadavky, sťažnosti tým najpovolanejším – svojim poslancom.

Poslanci v Tisovci odmietli, aby sa rokovanie MsZ natáčalo a uverejňovalo na stránke mesta. Podnet na to, aby sa zo zasadnutí mestského zastupiteľstva vyhotovovali záznamy, prišiel podľa slov viceprimátora Tisovca Mária Keletiho z komisie kultúry a športu. „Nemá to význam. Obyčajne sú rokovania mestského zastupiteľstva dlhé a na internete je potom veľký objem dát, zahlcuje to mestskú stránku a nie je možné púšťať iné materiály na mestskú stránku. Návrh komisie, aby sa natáčalo celé rokovanie zastupiteľstva, sa nestretol s pozitívnou odozvou,“ konštatoval a pokračoval: „Skúšame nájsť kompromis v tom, ktoré body zo zasadnutí mestského zastupiteľstva by sa mali snímať, ktoré sú pre občanov podstatné. Občanov v prevažnej miere zaujíma napríklad rozpočet mesta, poplatky za smeti a podobne. Ľudí prioritne zaujímajú interpelácie a to, čo sa týka ich peňaženiek“. Tisovský viceprimátor sa vyjadril, že sa budú natáčať vybrané body z programu mestského zastupiteľstva. Aj poslanec Róbert Buchta si myslí, že v zásade nie je potrebné, aby bolo celé rokovanie zastupiteľstva snímané kamerami. „Myslím si, že netreba snímanie a vytváranie záznamov z rokovaní mestského zastupiteľstva. Rokovanie mestského zastupiteľstva je verejne prístupné.“ „Pokiaľ niekto chce, môže kedykoľvek na rokovanie prísť. Vôbec sa tomu nebránime,“ vyslovila sa poslankyňa Valéria Huňová. Dostupnosť informácií z rokovania mestského zastupiteľstva je zabezpečená na webovej stránke mesta i v Tisovskom mesačníku.

1. zasadnutie 30. januára 2008:

Dôležitým a zaujímavým bodom tohto zasadnutia bola Správa o činnosti Mestskej polície za rok 2007 a Plán hlavných úloh a činnosti na rok 2008. Odznela pripomienka, že až príliš priestupkov riešia len pokarhaním, ktoré má minimálny „výchovný“ účinok. Poslanci sa venovali aj rekonštrukcii Sokolovne, budovaniu čerpacej stanice, vybudovaniu novej autobusovej zastávky v Rimavskej Píle, dotáciám pre športové kluby v meste. Nakoľko je modernizácia a rekonštrukcia centrálného systému výroby a distribúcie tepla v meste kľúčovým bodom celého volebného obdobia, poslanci sa začali zaoberať aj rekonštrukciou kotolní a rozvodov tepla v meste s využitím štiepky na kúrenie.

2. zasadnutie 28. februára 2008:

Druhého tohtoročného zasadnutia MsZ sa zúčastnili aj riaditelia škôl a zamestnanci mesta, nakoľko sa prerokovávali Správy o hospodárení škôl za rok 2007 a Správa o činnosti Mestského úradu za rok 2007. Poslanci na tomto zasadnutí schválili aj výberové konanie na Monitorovací kamerový systém v meste. Riešili tiež veľa pripomienok ohľadom zimnej údržby miestnych komunikácií, bezpečnosti na hlavných cestách – možnosť výstavby kruhových objazdov, osadenie značky zóna 40, tabule s meraním rýchlosti, prejazd ťažkých nákladných áut a kamiónov v meste...

3. zasadnutie 27. marca 2008:

Tepelné hospodárstvo bolo dôležitým bodom tohto rokovania. Poslanci schválili výšku spolufinancovania na projekt „Výstavba zariadenia na energetické využitie biomasy, rekonštrukcia a modernizácia tepelných zariadení na rozvod tepla v Tisovci“ z vlastných zdrojov v sume 9 600 000,- Sk, čo predstavuje 8 % z celkových nákladov na projekt (celkový rozpočet oprávnených nákladov predstavuje sumu 120 mil. Sk). V ďalších bodoch zastupiteľstvo okrem iného schválilo napr.

odkúpenie nehnuteľností pre ďalšie rozvojové aktivity mesta, alebo kde hrozilo, že budú objekty obsadené neprispôsobivými občanmi.

4. zasadnutie 24. apríla 2008:

Na tomto zasadnutí sa poslanci okrem iného venovali monitorovaciemu kamerovému systému v meste, záverečným účtom mesta za rok 2007, keď prebytok hospodárenia bol 6 724 212,- Sk, prijali VZN mesta o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dôležitým bodom rokovania bolo aj schválenie odmien za rok 2007 pre primátora mesta vo výške 2-násobku mesačného platu, hlavnej kontrolórky vo výške 1,5-násobku mesačného platu a pre viceprimátora vo výške 1,5-násobku mesačného základného platu primátora mesta, t.j. za minulý rok spolu takmer 220 tis. Sk, nakoľko v priebehu vlaňajšieho roka odmenu nedostali. Primátor mesta mal v minulom roku mesačný plat 63 220,- Sk a schválená jednorazová odmena za minulý rok tak predstavuje 126 440,- Sk. Hlavná kontrolórka pracuje na polovičný úväzok, jej mesačný plat bol 15 760,- Sk a odmena pre ňu predstavuje sumu 23 640,- Sk. Výška schválenej odmeny pre viceprimátora je 67.821,- Sk.

5. zasadnutie 29.mája 2008:

Májové zasadnutie sa nieslo v znamení viacerých interpelácií a pripomienok občanov, ktorých zaujíma chátranie budov železničných staníc v Tisovci a Rimavskej Píle, chýbajúce lavičky v meste, neporiadok na Šťavici a mestských parkoch, chýbajúce smetné koše, chýbajúce detské ihriská, neporiadok po Off Roade, rozbité propagačné tabule, rozbité cesty v meste. Ďalej poslanci riešili aj nákup nového auta pre mestskú políciu, nakoľko terajšie už definitívne doslúžilo, schválili harmonogram úloh pri zavedení Eura a odsúhlasili vyčlenenie sumy 200 000,- Sk na vybudovanie oplotenia športového areálu pri ZŠ a vybudovanie tenisovej tréningovej steny.

Slávnostné zasadnutie 19.júna 2008:

Programom slávnostného zasadnutia bolo odovzdanie cien mesta a primátora mesta:

Cena mesta bola udelená **Divadelnému súboru Daxner** pri príležitosti 15. výročia obnovenia činnosti, za úspešnú reprezentáciu mesta v oblasti kultúry a šírenie dobrého mena mesta.

Ceny primátora mesta Tisovec získali:

- Igor ČOMBOR za ľudský prístup a za nadštandardnú zdravotnú starostlivosť o občanov Tisovca a Rimavskej Píly,
- Elena VACVALOVÁ za vrelý vzťah k svojmu rodisku a jeho reprezentáciu,
- Ján ČEPÍK za dlhoročné pôsobenie v DH Hradovanka a futbalovom klube Tisovec,
- Spevokol EGT Voice Tisovec za úspešnú reprezentáciu mesta na celoslovenských súťažiach Chrámová pieseň vo Zvolene a Mládež spieva v Banskej Bystrici.

Ďakovný list bol odovzdaný mladej úspešnej taekwondistke Terézii PAVKOVEJ, ktorá reprezentuje Slovensko a Tisovec na medzinárodných súťažiach.

6. zasadnutie 3. júla 2008:

Keďže na májovom zasadnutí sa občania sťažovali na chýbajúce detské ihriská, už na tomto zasadnutí poslanci schválili 200 000,- Sk na vybavenie sídlisk. Ďalej schválili štatút a prevádzkový poriadok Športového areálu, zaoberali sa výmenou okien a dverí v Materskej škole v Rimavskej Píle, na ktorú schválili 450 000,- Sk, opravou Kultúrneho domu v Rimavskej Píle a schválili 150 000,- Sk na jej realizáciu a schválili tiež odpredaj vodovodu a kanalizácie na Bánove pre Stredoslovenskú vodárenskú spoločnosť Banská Bystrica za cenu 3,85 mil. Sk.

7. zasadnutie 28. augusta 2008:

Na programe tohto zasadnutia bolo až 33 bodov. Poslanci okrem iného schválili vybudovanie bazéna v areáli ZŠ, návrh na úpravu prístupovej cesty k cintorínu v Rimavskej Píle, žiadosť Futbalového klubu CSM Tisovec na návratnú finančnú výpomoc vo výške 2 mil. Sk na dobudovanie futbalového ihriska s umelou trávou, vybudovanie autobusovej zastávky v Rimavskej Píle.

8. zasadnutie 25. septembra 2008:

Tradične sa septembrové zasadnutie koná v Rimavskej Píle. Primátor na tomto zasadnutí informoval o investičných akciách a realizácii opatrení zabezpečujúcich rozvoj hospodársko-spoločenského života v Rimavskej Píle a poslanci si vypočuli aj informáciu o ďalšom využívaní Komunitného centra v Rimavskej Píle. Dôležitým bodom rokovania bolo aj vzdanie sa p. Františka Bábela funkcie mestského kronikára. Poslanci mu vyslovili verejné poďakovanie za kvalitné a dôsledné vedenie mestskej kroniky od roku 1991 a uložili prednostke MsÚ vyhlásiť výberové konanie na nového kronikára mesta. Poslanci tiež súhlasili so zaradením mesta Tisovec do územnej pôsobnosti Verejno-súkromného partnerstva Muránska planina.

Slávnostné zasadnutie 20. októbra 2008:

Cena primátora mesta bola odovzdaná Róbertovi FICOVI, predsedovi vlády Slovenskej republiky, za spoluprácu a pomoc samospráve mesta Tisovec.

9. zasadnutie 30. októbra 2008:

Hlavným bodom programu bolo zaujatie stanoviska k zvýšeniu kapacity výroby vápna v závode Calmit Tisovec. Poslanci súhlasili so zvýšením výroby maximálne 180 000 ton vápna za rok a zároveň uložili firme znižovať emisie a prašnosť v závode k spokojnosti občanov mesta. Zaujímavým bodom rokovania zastupiteľstva bolo aj schválenie projektu

prestavby plynovej kotolne na sídlisku Hradová na hasičskú stanicu.

10. zasadnutie 27. novembra 2008:

Hlavnými bodmi rokovania boli Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti tisovských škôl za školský rok 2007/2008: Základná škola Dr. V. Clementisa, Základná umelecká škola, Materská škola Tisovec a Materská škola Rimavská Píla. Poslanci tiež na tomto zasadnutí schválili navýšenie ročného nájmu za prenájom pozemkových nehnuteľností a lesných porastov pre Mestské lesy Tisovec s.r.o. o 500 000,- Sk na celkových 1,9 mil. Sk na rok 2008 a na rok 2009 schválili výšku ročného nájomného na 1 mil. Sk. Na základe výberového konania zvolili verejným hlasovaním za mestskú kronikárku Miroslavu Kojnokovú.

11. zasadnutie 16. decembra 2008:

Hlavným bodom programu bol viacročný rozpočet mesta na roky 2009, 2010, 2011, pričom príjmy a výdavky na rok 2009 sú záväzné a na roky 2010, 2011 sú len informatívne bez záväzného charakteru. Ďalej poslanci vyhlásili voľbu hlavného kontrolóra mesta Tisovec a tiež boli oboznámení o projekte cezhraničnej spolupráce mesta Tisovec a mesta Putnok „Otvorené brány Gemera-Malohontu“ a schválili finančnú spoluúčasť mesta na tomto projekte vo výške 2000,- € na rok 2009.

4.4 Mestský úrad (MsÚ)

Mestský úrad je výkonným orgánom mestského zastupiteľstva a primátora mesta. Aj v roku 2008 vykonával činnosti a úlohy v súlade s ust. § 16 zákona SNR č. 369/1990 Zb. O obecnom zriadení v neskoršom znení a v súlade s Organizačným poriadkom MsÚ.

4.4.1 Vnútoraná správa - Oddelenie sociálno-správne a oddelenie školstva

Na tomto oddelení pracujú:

JUDr. Zuzana Kederová – prednostka MsÚ a vedúca oddelenia

Danka Lazáková – matrikárka

Božena Brádňanová – civilná ochrana a opatrovateľská služba

Ida Krišková – sociálny úsek a pokladňa

Celkom bolo v roku 2008 vydaných 189 potvrdení o trvalom a prechodnom pobyte, pracovníčky vykonali 50 zápisov do knihy narodení, manželstiev a úmrtí, vydali 76 zmlúv o jednorazovom prenájme, 6 zmlúv na spoločenské účely, vydali 36 rybárskych lístkov, spracovali 249 uznesení so zasadnutí MsZ, spracovali 114 podnetov a interpelácií občanov mesta, 12 sťažností a petícií občanov a vybavili 7 žiadostí v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám.

V rámci opatrovateľskej služby bolo pre 44 občanov odkázaných na pomoc zabezpečených 19 opatrovateliek a 12 občanom bolo zabezpečené aj stravovanie. 156 občanom vyplatili rodinné prídavky vecným plnením v hodnote 168 000,- Sk.

V rámci oddelenia školstva bolo vydaných 38 hlásení a výkazov, 36 prípisov a žiadostí a 41 opatrení.

4.4.1.1 Komunitná a terénna sociálna práca

Do konca marca zabezpečovali pracovníčky návštevy v problematických rodinách, šetrenia pre MsÚ, poskytovali poradenské služby, riešili záškoláctvo i alkoholizmus detí a mladistvých, zanedbávanie výchovy detí... Od septembra vykonávali terénnu sociálnu prácu 2 pracovníčky (Bc.Irena Milecová, Bc. Irena Vetráková) a ich úlohou bolo predovšetkým sprostredkovať špecifických informácií k riešeniu sociálnych problémov a zlepšiť životné podmienky ohrozených skupín – rómska komunita, dlhodobo nezamestnaní obyvatelia, rodiny v kríze, ZŤP a dôchodcovia, rizikové skupiny detí a mládeže.

4.4.1.2 Komunitné centrum Rimavská Píla

Služby boli zabezpečené prostredníctvom pracovnej zmluvy na 0,50

pracovný úväzok. Denne sa vykonávali obvyklé aktivity podľa plánu. Spolu zorganizovali 76 podujatí a akcií: deň detí, burza šatstva a hračiek, predvianočné posedenie, spoločné opekačky, besedy...

4.4.1.3 Materské centrum Stonožka

Do júna bola činnosť MC obmedzená, od júna jeho prevádzka bola zabezpečená prostredníctvom dobrovoľníckej práce (Bc. Beata Hudecová). V priebehu roka navštívilo MC 243 detí a bolo zorganizovaných 10 akcií a podujatí.

V blízkej budúcnosti je potrebné spracovať Komunitný plán sociálnych služieb mesta Tisovec a m.č. Rimavská Píla a zakúpiť motorové vozidlo – mobilnú OPS.

4.4.2 Ekonomika – oddelenie finančné a majetkové

Na tomto oddelení pracujú:

Mária Bagačková – vedúca oddelenia, ekonómka

Iveta Miškove – účtovníčka

Ing. Zuzana Posuchová – úsek daní a poplatkov

Rozpočet mesta na rok 2008 bol schválený MsZ dňa 18. decembra 2007 v týchto ukazovateľoch:

- bežné príjmy: 51,005 mil. Sk
- kapitálové príjmy: 1,200 mil. Sk
- bežné výdavky: 31,911 mil. Sk
- kapitálové výdavky: 5,830 mil. Sk
- finančné operácie – príjmy: 4,250 mil Sk
- finančné operácie – výdavky: 1,489 mil. Sk

V priebehu roka 2008 boli mestu Tisovec poskytnuté účelové dotácie:

- Ministerstvo kultúry SR: **145.250,- Sk**
- Ministerstvo vnútra SR: **175.000,- Sk**
- Ministerstvo financií SR: **150.000,- Sk**

- Recyklačný fond SR: **106.870,- Sk**
- Fond sociálneho rozvoja: **2.719.493,- Sk**
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny: **2.201.000,- Sk**
- Krajský školský úrad Banská Bystrica: **15.803.000,- Sk**
- Krajský stavebný úrad Banská Bystrica: **103.546,- Sk**
- Krajský úrad životného prostredia Banská Bystrica: **14.367,- Sk**
- Krajský úrad pre cestnú dopravu Banská Bystrica: **5.976,- Sk**
- VÚC Banská Bystrica: **1.350.000,- Sk**
- Národné osvetové centrum Bratislava: **20.000,- Sk**
- Obvodný úrad Rimavská Sobota – civilná obrana: **6.240,- Sk**

Mesto Tisovec aj v roku 2008 splácalo úvery z minulých rokov na rekonštrukciu námestia a výstavbu nájomných bytov na Jesenského ulici. V roku 2008 bolo zaevidovaných 911 došlých faktúr a 37 odoslaných faktúr a v pokladni zaevidovali 6320 pokladničných operácií.

Pracovníčky oddelenia v roku 2008 vydali 1932 platobných výmerov a 72 upomienok na daň z nehnuteľností (vybralo sa 3.943.313,- Sk), 360 platobných výmerov a 223 upomienok na daň za psa (vybralo sa 95.205,- Sk), 5 platobných výmerov na daň z užívania verejného priestranstva, 1843 platobných výmerov a 103 upomienok za vývoz tuhého komunálneho odpadu (vybralo sa 2.006.538,- Sk).

4.4.3 Výstavba a rozvoj mesta – oddelenie výstavby, životného prostredia a rozvoja mesta

Na tomto oddelení pracujú:

Ing. Danka Bálintová – vedúca oddelenia, životné prostredie

Jana Maďarová – nájmy, pozemky, nehnuteľnosti

Ing. Ivan Kokavec – stavebná činnosť (od 1. apríla 2008)

Pracovníci tohto oddelenia zabezpečovali výkup pozemkov a

nehnutelností v prospech mesta (973.200,- Sk), rekonštrukciu Kultúrneho domu v Rimavskej Píle (250.000,- Sk), výmenu okien a dverí v Materskej škole v Rimavskej Píle (450.000,- Sk), rozšírenie a rekonštrukciu verejného osvetlenia (292.222,- Sk), dovybavenie sídlisk detskými ihriskami (196.834,- Sk), zavedenie monitorovacieho kamerového systému (1.611.865,- Sk), vybudovanie viacúčelových ihrísk pri ZŠ (4.002.458,- Sk), náter striech na MsKS (169.000,-Sk). Ďalej vypracovávali projektovú dokumentáciu k projektom mesta – Vyhlídková veža na Trstí, Rekonštrukcia materskej školy v Tisovci, vydávali kúpne a nájomné zmluvy na bytové a nebytové priestory mesta, podnety a žiadosti na výrub stromov, vydali 60 rozhodnutí o pridelení súpisného čísla, 12 rozhodnutí o drobných stavbách, viedli 2 konania o náhrade škody spôsobenej medvedom atď.

Z mesta Tisovec a Rimavskej Píly sa v roku 2008 vyviezlo 424,72 ton tuhého komunálneho odpadu (TKO), ktorý bol uložený na skládke firmy Sekológ s.r.o. v Brezne. Náklady na odvoz a uloženie TKO predstavovali sumu 1.424.904,44 Sk. Nebezpečný odpad zbierala dvakrát za rok firma DETOX Banská Bystrica. Vyzbieralo sa 0,798 ton opotrebovaných pneumatík, nebezpečných látok, liečiv, elektrických zariadení, batérií a akumulátorov a náklady pre túto firmu predstavovali 30.503,- Sk. Stavebný odpad z domácností pri rekonštrukciách domov, bytov v množstve 7,03 tony bol uložený na skládke stavebného odpadu SLZ Hnúšťa a náklady na uloženie predstavovali 6.380,- Sk. Firma Brantner z Revúcej vyzbierala papiera 26,34 ton, skla 40,67 ton a plastov 12,04 ton. Výdavky za vývoz separovaného zberu sa vyšplhali do výšky 237.637,40 Sk.

4.4.4 Spoločenský život – oddelenie kultúry a športu

Na tomto oddelení pracujú:

Mgr. Štefan Sabó – vedúci oddelenia, šéfredaktor Tisovského mesačníka
Jiří Brož – samostatný referent, prevádzkar Kina pod Hradovou
Miroslava Kojnoková – vedúca Mestskej knižnice A.H.Škultétyho
Erika Zerolová – knihovníčka na 0,50 úväzok

Pracovníci tohto oddelenia zrealizovali a organizačne zabezpečili 28 kultúrnych a spoločenských podujatí, pričom mali na starosti výzdobu, ozvučenie, osvetlenie priestorov v budove Mestského kultúrneho strediska (MsKS) i Námestia pri jednotlivých podujatiach.

Pri oddelení v roku 2008 pracovalo 8 umeleckých súborov:

<i>Mužský spevokol Dr. Sama Daxnera</i>	27 členov	8 vystúpení
<i>Divadelný súbor Daxner</i>	15 členov	23 vystúpení
<i>DS T. Vansovej Rimavská Píla</i>	14 členov	7 vystúpení
<i>Folklórna skupina Tisovec</i>	17 členov	4 vystúpenia
<i>DFS Čížiček</i>	46 členov	4 vystúpenia
<i>DH Hradovanka</i>	18 členov	5 vystúpení
<i>Tisovské mažoretky</i>	10 členiek	3 vystúpenia
<i>Mažoretčatá</i>	10 členiek	2 vystúpenia

4.4.4.1 Tisovský mesačník

V roku 2008 vychádzal 18. ročník Tisovského mesačníka, ktorý informuje o živote v meste, o práci MsÚ, o zasadnutiach mestského zastupiteľstva, prináša informácie o kultúrnych, spoločenských či športových podujatiach, prináša postrehy, názory, pripomienky občanov. V roku 2008 bolo vydaných 4819 výtlačkov, predaných bolo 4339 výtlačkov v celkovej hodnote 30.373,- Sk.

4.4.4.2 Kino pod Hradovou

V roku 2008 sa premietali filmy každý utorok počas školského roka, niektoré predstavenia boli premietnuté v dopoludňajších hodinách pre žiakov a študentov miestnych škôl. Počas letných prázdnin sa premietli 4 filmy. Objednaných bolo 39 filmov, premietalo sa 33 filmov,

ktoré si pozrelo spolu 2226 divákov a ročná tržba bola 84.275,- Sk. Prevažná väčšina filmov bola americkej produkcie, len 3 filmy pochádzali z Európy a 6 filmov bolo slovenských a českých (Báthory, Gympl, Najkrajšia hádanka, Muzika, Roming, Cinka Panna).

Zaujímavosti:

V januári sa premietal americký film Posledná légia, ktorý bol natáčaný aj na Slovensku v okolí Spišského hradu a zeleň, kvety a podobné úpravy zabezpečoval náš spoluobčan, Ing. Karol Csölle s partiou mladých Tisovčanov.

Úvodná časť filmu Cinka Panna, o najslávnejšej rómskej primáške žijúcej v 18. storočí, sa natáčala v tisovských Suchých doloch a vo filme účinkovali aj deti z Detského domova Škovránok Tisovec. Pred premietaním filmu v Tisovci bola inštalovaná aj malá výstava z natáčania.

4.4.4.3 Mestská knižnica A.H.Škultétyho

Mestská knižnica A.H.Škultétyho je verejnou knižnicou, ktorá patrí do pôsobnosti samosprávy mesta ako súčasť oddelenia kultúry a športu. Mesto sa patrične stará o rozvoj knižnice v prospech jej používateľov – viac ako 100.000,- Sk dáva na nákup nových kníh a v septembri 2008 mesto zakúpilo knižničný program CLAVIUS na skvalitnenie služieb v knižnici (elektronická katalogizácia, výpožičky, on-line katalóg, elektronická revízia fondu). Pracovníčky knižnice pristúpili k revízii a k úplne novej katalogizácii knižného fondu – v mesiacoch september až december spracovali 12.700 kníh z celkového počtu 21.047 kníh.

Aj keď každoročne mesto zaznamenáva klesajúci počet obyvateľov, nízke populačné ročníky a odchod obyvateľov za prácou do iných regiónov, tisovská knižnica zaznamenala nárast počtu svojich používateľov – o 40 (najmä v kategórii študentov); zásluhu na tom má aj sprístupnenie verejného internetu v knižnici, kde používateľom slúži 8 počítačových staníc.

Používatelia do 15 rokov:	182
Študenti SŠ a VŠ:	274
Dospelí	229
SPOLU	685

Celkovo knižnicu navštívilo **10.909** používateľov, z toho záujem o verejný internet malo 5.383 používateľov a 1.247 bolo účastníkov podujatí organizovaných knižnicou.

Výpožičiek bolo zaznamenaných **17.266**.

Knižnica evidovala **21.047** knižných jednotiek. V roku 2008 pribudlo do knižnice **500** kníh v celkovej hodnote 122.787,- Sk (374 zakúpených, 126 darovaných; 130 kníh slovenských autorov).

Knižnica poskytuje aj medziknižničnú výpožičnú službu (MVS) – z iných knižníc zapožičala 366 kníh, iným knižniciam sme zapožičali 14 kníh; pracovníčky poskytujú aj registrované bibliograficko-informačné služby (BIS – 158) a rešeršné služby (12).

Pre školy i verejnosť využíva knižnica klasické formy propagácie – besedy, literárne pásma, výstavy – a celkovo zorganizovali 25 vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, z toho 8 infromatických hodín o službách knižnice.

4.4.5 Ďalší pracovníci MsÚ

Denisa Mániová – sekretariát primátora mesta

Milan Kantor – domovník a správca MsÚ

Bohuš Antal – domovník a údržbár MsKS

Marika Mičinská – upratovačka MsKS

Iveta Dianišková – správkyňa športového areálu pri ZŠ na 0,50 úväzok

Okrem stálych zamestnancov zabezpečovalo mesto plnenie svojich úloh aj formou dohôd vykonávaných mimo pracovného pomeru v počte

28. Cez aktivačnú činnosť sa v meste vystriedalo 122 občanov, prostredníctvom menších obecných služieb vykonávalo práce a činnosti 79 občanov a 28 občanov využilo možnosť aktivizácie o zamestnanie formou dobrovoľníckej práce. Všetci títo občania pre mesto vykonávali nasledovné práce: úprava verejného priestranstva, čistenie vodných tokov, opíľovanie stromov, zimná údržba pozemných komunikácií, osadenie detských ihrísk a nových lavičiek, oprava autobusových zastávok, pomocné práce pri oprave Kultúrneho domu v Rimavskej Píle a pri stavbe bazéna atď.

4.5 Mestská polícia (MsP)

MsP v roku 2008 mala 3 členov, ktorí vykonávali službu prevažnú časť roka bez služobného motorového vozidla. MsP používala vozidlo do apríla 2008. Od tej doby bol výkon služby vykonávaný v peších hliadkach. Ale i napriek tomuto nespornému obmedzeniu si plnila svoje úlohy v plnom rozsahu. Lada bola už v zúfalom technickom stave. Mesto získalo namiesto nej dve vyradené Lady Nivy z Policajného zboru SR. „Nie sú najnovšie, ale myslím si, že pre naše potreby nám ešte dobre poslúžia pár rokov,“ povedal pre Rimava.sk Ján Martiniak, náčelník MsP. V máji 2008 bola vykonaná montáž a inštalácia komponentov monitorovacieho kamerového systému mesta Tisovec. Tisovec sa stal druhým mestom v Rimavskosobotskom okrese, ktorého ulice sú monitorované kamerami. Do ulíc sa nainštalovalo 12 kamier. Kamerami je vykryté celé námestie, základná škola, ulice, kde sú školy, či kultúrny dom. Dodávateľom kamerového monitorovacieho systému v Tisovci sa stala firma Patrol & Guard z Rimavskej Soboty za 1,6 milióna Sk. Toto má veľký vplyv na preventívnu stránku bezpečnostnej situácie v meste a má znížiť narastajúcu kriminalitu. "Kamery by mali pomôcť pri objasňovaní a vyšetrovaní trestných činov či priestupkov," uviedol pre TASR primátor

mesta Peter Mináč. Paradoxné je, že za nárastom trestnej činnosti sú najmä mladiství do 15 rokov. "Vysoké čísla predstavuje najmä hospodárska kriminalita detí," uviedol primátor. „Deti a mládež kradnú na popud dospelých, často aj vlastných rodičov, cestné poklopy a komunikačné káble, vývesné tabule a smetné koše. Tie potom predávajú v zberných surovinách. Dospelí pritom vedia, že ak deti aj chytia, za určité činy nebudú potrestané.“

Príslušníkmi MsP bolo v roku 2008 zistených celkom 17 páchatel'ov trestnej činnosti, ktorí sa dopustili spáchania celkom 13 prečinov v Tisovci a miestnej časti Rimavská Píla. Jednalo sa o páchatel'ov, ktorí sa svojím konaním dopustili spáchania prečinov porušovania domovej slobody, krádeže, ublíženia na zdraví, týrania blízkej osoby, poškodzovania cudzej veci, podvodu. Ako príklad uvádzam prípad dvoch poškodených osôb z Tisovca, ktoré v mesiaci marec 2008 vyplatili neobozretne nemenovanej firme z Brezna sumu vo výške celkom 84.000.-Sk za dodávku a montáž plastových okien do bytov a tieto mali byť namontované do konca mesiaca jún 2008. Ale hneď po vyplatení uvedených finančných prostriedkov viazla komunikácia zo strany firmy, nebolo možné sa im dovolať, po kontaktovaní firmy sľúbili nápravu, ku ktorej samozrejme nedošlo. Až v mesiaci október 2008 sa jedna z poškodených obrátila na MsP, kde podala trestné oznámenie. Po ďalších krokoch zo strany MsP a OO PZ Hnúšťa, poškodené koncom mesiaca október mali okná namontované.

V roku 2008 prijala MsP celkom 226 oznámení od fyzických ako i právnických osôb, oznámenia boli preverené a podľa druhu oznámenia bolo ďalej vykonávané objasňovanie prípadov, prípadne boli vyriešené priamo na mieste. MsP riešila v roku 2008 celkom 145 priestupkov; prevažovali priestupky na úseku majetku, občianskeho spolunažívania a na úseku porušenia VZN mesta Tisovec. Ďalej to boli priestupky na úseku

ochrany životného prostredia, priestupky na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, proti verejnému poriadku, priestupky na úseku chovu a držania zvierat, nakladaní s TKO, ako i čistoty mesta. MsP v uvedenom období uložila za spáchanie priestupkov blokové pokuty v celkovej výške 62.000.-Sk. Hliadky MsP v roku 2008 vykonali celkom 25 služobných zákrokov v reštauračných zariadeniach v meste Tisovec a m. č. Rimavská Píla.

V preventívnej oblasti pokračovali členovia MsP v spolupráci so Základnou školou Dr. Vladimíra Clementisa v Tisovci, Evanjelickým gymnáziom a SOŠ v Tisovci. So žiakmi uvedených škôl boli v roku 2008 vykonané besedy. Taktiež boli vykonané besedy s chovancami Detského domova v Tisovci. MsP úzko spolupracuje pri svojej činnosti aj s komunitnými sociálnymi pracovníčkami, ktorým je poskytovaná pomoc a asistencia a sú im oznamované prípady, ktoré sa týkajú maloletých páchatel'ov, najmä z neprispôsobivých rodín.

V neposlednom rade MsP v roku 2008 zaisťovala verejný poriadok ako i priebeh rôznych verejných kultúrnych podujatí, spoločenských akcií, ktoré sa konali na území mesta, prípadne ktoré organizovalo mesto Tisovec.

5 Kultúrno-spoločenský a verejný život

Nový rok sme privítali spoločne na námestí nášho mesta, hoci aj v spoločenskej sále MsKS sa konala Silvestrovská diskotéka. Podával sa čaj s rumom (i bez rumu). Primátor mesta sa prihovril občanom mesta a zaželel všetkým pevné zdravie, lásku, šťastie a pokoj v duši a ohňostroj odštartoval prvé minúty roku 2008. Polhodinu po polnoci sa primátor prihovril aj občanom m.č Rimavská Píla a odštartoval ohňostroj.

7. januára DH Hradovanka rozposlala svoje hudobné pozdravy všetkým, ktorí nastupovali v novom roku do práce – hrali pred CSM-kou, Vandou a zahrať boli aj v Calmite, Domove dôchodcov.

19. januára sa uskutočnil *Prvý divadelný bál*. O slávnostný prípitok a otvorenie bálu sa postaral Janko Valentík, ktorý zaspomínal, ako to bolo niekedy s bálmi v Tisovci. Ďalej divadelníkom poprial veľa úspešných sezón, premiér a čo najviac repríz. Do tanca hrali JK&JK (Jožko Kováč a Julko Krajčí). Ako na dobrom bále, ani na tomto nechýbala po polnoci kapustnica, a to nie hocijaká, ale "Lackovská divadelná kapustnica".

25.januára pokračovala plesová sezóna *Plesom odborárov CSM*.

Pamiatku obetí, ktoré pred 63 rokmi položili svoje životy pri oslobodzovaní Tisovca, si v deň výročia, **28. januára**, prišli uctiť k pomníku padlých hrdinov na Námestí členovia ZO SZPB, obyvatelia mesta, pedagógovia a žiaci tisovských škôl, zástupcovia spoločenských organizácií, občianskych združení, poslanci.

V sobotu **2. februára** sa členovia Folklórnej skupiny Tisovec zúčastnili na 13.ročníku folklórneho festivalu „*Už sa fašiang kráti ...*“ v Čiernom Balogu. V programe sa folkloristi predstavili s tancom *Koj som húsky pásla*, naše dievčatá sa ukázali s vareškami vo Vareškovom tanci, Milan Katreniak s Romanom Košičiarom v hre na fujaru a nesmel chýbať tanec *Keď na Horehroní chlapov ubudlo* - horehronský dupák.

2.februára sa aj v našom meste konalo tradičné *Pochovávanie basy*. Hlavným aktérom tohto podujatia býva tradične DH Hradovanka, ktorá všetkým zábavychtivým hrala až do polnoci. O polnoci sme chceli basu pochovať, ale neoblomný richtár to nedovolil a tak zábava pokračovala až do skorých ranných hodín, kedy do tanca hrala skupina Milénium. Tí, čo prišli, si schuti zatancovali i zaspievali.

4.februára si fašiangové posedenie pripravili aj členky Klubu dôchodcov. Nechýbali veselé masky, výborné šišky a chutný čajík. A samozrejme spomienky na časy minulé...

A **5. februára** si koniec fašiangového obdobia priblížili aj deti z Materskej školy v Tisovci, ktoré mali v spoločenskej sále MsKS *Maškarný ples*.

Hoci už bolo po Fašiangoch, v Tisovci sa ďalej „plesalo a zabávalo“:

8. februára bol *Ples študentov EGT* a **16. februára** plesovú sezónu ukončil *Poľovnícky ples*.

22. a 25. februára Divadelný súbor Daxner pozval všetkých svojich priaznivcov na divadelnú premiéru komédie B.S.Timravy a J. Lacka: NA JEDNOM DVORE. Premiér sa zúčastnilo vyše 500 divákov. Súbor sa s úspechom predstavil aj divadelnej verejnosti v Hnúšti a reprízy uviedli pre študentov EGT a SOŠ v Tisovci (**19.3.**) a pre verejnosť (**10.4.**). Umelecké kvality inscenácie ocenili aj výberové poroty v Novom Meste n.Váhom - Festival A. Jurkovičovej (festival venovaný postaveniu ženy v divadle) v dňoch **13.–14.4.2008**, kde J. Lacko získal cenu za dramaturgiu poviedky. DS Daxner sa **18.4.2008** zúčastnil aj krajskej prehliadky činoherných súborov v Revúcej s možnosťou postupu na celoštátnu prehliadku činoherného divadla v Tlmačoch. DS Daxner Tisovec si v tomto roku pripomenul 15 rokov svojej obnovennej činnosti. Za toto obdobie sa súbor predstavil na takmer všetkých ochotníckych festivaloch na Slovensku a získal množstvo kolektívnych aj individuálnych ocenení. Stále mu však chýbala zlatá bodka – víťazstvo a postup do Mekky slovenského amatérskeho divadla na najstarší divadelný festival v Európe – Scénickú žatvu v Martine. Dlhá púť sa zvršila v týchto dňoch. Na festivale hier slovenských autorov „Palárikova

Raková“ v Čadci súbor **25.4.2008** zvíťazil. Okrem hlavnej ceny súbor získal aj cenu diváckej poroty a Julka Hodoňová cenu za herecký výkon. Víťazstvo neznamena len postup na Scénickú žatvu, ale aj na festival dolnozemských Slovákov DIDA vo vojvodinskej Pivnici v Srbsku. Náš súbor zahájil v utorok **26.8.2008** celý program Scénickej žatvy. Na tomto historickom úspechu sa podieľali herci: *Julka Hodoňová, Karol Hruška, Dušan Kojnok, Mišo Stejskal, Miňo Cibuliak, Erika Hrušková, Majka Byssová, Radka Hodoňová, Miša Vetráková, Maťo Hodoň, Skarlet Cabanová, Jano Kubove, ale aj alternujúce herečky Martina Vlčeková a Jitka Mertinyaková.* Autor, réžia, scéna a výber hudby: *Jaroslav Lacko.*

V priebehu celého mesiaca **marec** bola pre širokú verejnosť sprístupnená v hudobnom salóniku MsKS výstava *Cithara sanctorum – Piesne duchovné v kultúrnych dejinách Slovenska.* Prostredníctvom nej sme si priblížili dejiny vzniku vzorového evanjelického spevníka a bola zároveň pripomienkou Marca – mesiaca knihy. V apríli bola výstava inštalovaná v Rimavskej Píle. Výstava bola zapožičaná zo Slovenského národného literárneho múzea v Martine. Exponáty nám na výzvu pracovníčiek knižnice zapožičali občania Tisovca a Rimavskej Píly – *Milan Slabej, Rudolf Keleti, Eva Manicová, Anna Ambrózová, Mária Daxnerová, Juraj Brož, Marika Mičinská, Mária Ostricová, Viera Miklášová, Ružena Štulajterová, Mária Koncošová,* a časť exponátov sme našli v archívoch ev. cirkvi v Tisovci i na Rimavskej Píle.

10. marca sa tisovské ženy zúčastnili akcie pripravenej pri príležitosti *Medzinárodného dňa žien,* ktorá sa uskutočnila v spoločenskej sále MsKS. Oslavy pripravili muži činní vo verejnom živote – hovoreným slovom a básňami sa prihovorili Ing. Peter Mináč, primátor mesta

Tisovec, Ján Valentík a František Bábela. Spevom a hudobným doprovodom prispeli Mgr. Štefan Sabó, vedúci oddelenia kultúry a športu MsÚ, Mgr. Milan Matucha, riaditeľ Základnej umeleckej školy, Milan Katreniak a Michal Stejskal. Za krásny program boli naši muži ocenení neutíchajúcim potleskom.

Príhovor primátora:

*„Som s Tebou každú deň v roku,
tak povediac na každom kroku.
Som s Tebou večer, keď si líham,
tiež v noci, keď snívam
i ráno, keď sa z lôžka dvíham.
Som s Tebou pri práci, v tanci, v meste,
pri športe, v lese, na každom mieste.*

*Vidím Ťa usmiatu, šťastnú, milovanú,
ale i zamyslenú, smutnú, utrápenú.
Vidím Ťa takú, aká si, bez prikrášlenia,
žena, matka, dcéra, sestra, priateľka...
Vidím Ťa ako poklad lásky, dobra a pokoja,
ktorý rozdávaš do svojho okolia.
Vidím Ťa ako hrejivú jarnú slnka lúč,
Za všetko vďaka Ti a kvetov plná náruč.“*

Milé ženy!

V každodennom zhone pod tlakom povinností si mnohokrát ani neuvedomujeme, ako sa striedajú pracovné i sviatočné dni. Až prvé dni s prísľubom jari plnej teplého slnka, sa nám zdá, že sa ľudia k sebe trochu začínajú prihovárať jasnejším úsmevom. A práve Vám pri príležitosti Medzinárodného dňa žien patria všetky tie úsmevy, plné čistých a

úprimných citov, lásky a vďačnosti. Dnes i ja chcem vzdať úctu Vám a vyzdvihnúť ženu nielen ako matku a ženu, ale vyzdvihnúť i jej dôležité postavenie v rôznych verejných funkciách či povolaniach a najmä jej nenahraditeľné miesto v každodennom živote. A každodenný život si bez žien nevieme ani predstaviť. Ženy ako manželky, matky, dcéry, sestry, kolegyne, priateľky, susedky, známe, nám každý deň pripomínate, koľko krásy, nehy a obetavosti nám vnášate do života. Nechýbate v žiadnej oblasti nášho života. Vykonávate neuveriteľné množstvo práce, na ktorú sme si zvykli ako na samozrejmosť.

Preto mi dovoľte, aby som Vám v mene svojom, ako aj v mene všetkých mužov, detí i príbuzných a kolegov zaželal, aby ste boli predovšetkým hrdé na to, že ste ženy, matky, babičky, aby ste z úst detí i svojich mužov počuli len milé slová „ďakujem ti za všetko“. Prajem Vám nech nepoznáte, že život je ťažký, ale krásny, nech nepocítite, čo je to zrada a zlý priateľ, ale aby sa vo Vašom živote uplatňovala len taká násobilka, ktorá delí starosti, umocňuje lásku, odmocňuje nenávisť a aby Vám pri konečnom sčítaní vyšla rovnica krásne prežitého života.

13.marca sa už po siedmykrát stretli rodinné zoskupenia žiakov ZUŠ v Tisovci na *Rodinnej pohode*. V priebehu podvečera zazneli skladby vážnej i populárnej hudby, či country štýl. Úvod patril vernisáži výtvarných diel, na ktorých pracovali celé rodiny, vystúpili aj hostia – deti z DD Škovránok a priatelia zo ZUŠ v Revúcej. Potom už pódium patrilo domácim rodinám – predstavili sa *Sabovci, Hradovskí, Matkovci, Brndiarovci, Manicovci, Kubinskí, Magyarovci, Stejskalovci, Matuchovci, Štellmachovci, sestry Mojžišové*.

28. marca si pedagogickí zamestnanci všetkých tisovských škôl pripomenuli *Deň učiteľov* v Obradnej sieni MsÚ.

Vážené učiteľky, učítelia, pedagogickí pracovníci!

V našom všednom živote sú čoraz vzácnejšie chvíle sviatočné a slávnostné. A ten dnešný je jeden z mála práve takých, kedy sa môžete zastaviť v tom kolobehu školy a porozmýšľať o zmysle svojho bytia a úsilia.

V marci s prvými jarnými kvetmi si už tradične pripomíname odkaz velikána pedagogiky, Jána Amosa Komenského. Vraciame sa po stáročia k jeho myšlienkam ako k nevysychajúcemu prameňu múdrosti, ľudskosti, lásky a obetavosti. Vo chvíľach slávnostných nepatrí sa polemizovať o vážnosti a opodstatnenosti tohto sviatku, ktorý bol vytvorený tradíciou pri príležitosti výročia jeho narodenia. Mal by to byť ale deň Vašej stavovskej hrdosti, spoločenského uznania a ocenenia. V myšlienkach učiteľa národov – J.A.Komenského nachádzame vyslovenie takých želaní, ktoré by mali byť aj vašimi, aby sa každá škola stala „dielňou ľudskosti“, kde sa formujú pravé ľudské city, „cvičiskom práce“ ustavičnej, ale príjemnej, „výrobňou svetla“ s cieľom osvetliť mysle a aby bola „škola hrou“, kde štúdium je späté s potešením.

Aj keď dnešná hektická doba nie je naklonená snom, ale prirodzená je túžba prekonávať samého seba, obohacovať sa myšlienkami, napĺňať sa ľudskosťou, mravnosťou, súladom rozvahy a odvahy, ale aj pravým zmyslom z každej práce i každého ľudského srdca, lebo „rozum má cenu, iba ak slúži láske“.

Milé učiteľky, učítelia, všetci spoločne zapalujete pochodeň múdrosti vašich žiakov, vychovávate a vzdelávate celou svojou osobnosťou, aj keď nie vždy sa vám za to dostáva adekvátneho uznania. Veď brány vašich škôl opustili už tisícky mladých ľudí, z ktorých sa stali úspešní lekári, inžinieri, právnici, učítelia, vedeckí pracovníci a našli uplatnenia na rôznych postoch spoločenského, kultúrneho i politického života. V tento deň sa vám chcem v mene vedenia mesta, v mene

poslancov mestského zastupiteľstva, ako aj v mene rodičov poďakovať za vašu zodpovednú a namáhavú prácu, pridať kyticu slov – ako je tolerancia, nadhľad a láska, ktoré by vám mali spríjemniť každodenný život.

Na záver mi dovoľte ukončiť tento príhovor ešte jedným citátom J. A. Komenského: „Všetci na jednom javisku stojíme a čokoľvek sa tu koná, všetkých nás sa to týka.“

(Príhovor Ing. Marcela Lopušného, predsedu komisie školstva, vzdelávania a mládeže)

29. marca sa v knižnici uskutočnila *Noc s Andersenom* - medzinárodné podujatie, ktoré sa každoročne koná v mnohých knižniciach v Česku, na Slovensku, v Poľsku a ďalších krajinách na počesť výročia narodenia svetoznámeho rozprávkara Hansa Christiana Andersena. Hlavným cieľom tohto podujatia je podporiť záujem detí o knihy a čítanie, ukázať im, že čítanie je krásne dobrodružstvo a super zábava.

„Konečne! Dobrá vec sa podarila a my sme unavených spáčov v knižnici zmohli natoľko, že zaspali. Ich program začal v piatok o 18.00 hod. Vstupný „test“ preveril ich oprávnenie stráviť noc v knižnici, a musíme dodať, že dopadol na výbornú. Nikoho sme nemuseli už na začiatku vylúčiť. A akcia „Noc s Andersenom“ sa mohla začať.

Zavítal k nám pán Andersen. Spoznali sme jeho neľahké životné osudy, porozprával nám o svojich rozprávkach a mal pripravené aj súťažné úlohy, ktoré deti s nadšením a elánom plnili. V našej knižnici sa stretol aj s pánom Dobšinským, ktorý tiež stihol prísť. Aj on nám porozprával o svojich neľahkých životných údeloch a skúškach, i o tom, ako sa dostal k slovenským rozprávkam.

Spolu sme zistili, že majú jednu spoločnú vec – obaja majú rozprávku, kde dôležitú úlohu zhráva ... malý guľatý zelený hrášok. A to už bola

d'alšia úloha – nakresliť obrázok Princeznej na hrášku, Janka Hraška, prípadne Popolušky, ktorej holúbky pomáhali triediť hrášok zmiešaný so šošovicou. Výtvarné práce sme zaslali aj sponzorovi tohtoročnej Noci s Andersenom – vydavateľstvu Slovart, ktoré venovalo aj našej knižnici pekné rozprávkové knižky. A deti za pekné obrázky dostali odmenu v podobe krásnej torty, na ktorej bol opäť náš známy – Janko Hraško. Aby sa deti rozhýbali po sladkej torte, poslali sme ich medzi regále a police s knihami, kde podľa indícií hľadali knihy Pavla Dobšinského a Hansa Christiana Andersena. A bolo ich ozaj neúrekom Boli však potrebné k ďalšej úlohe – výrobe nového Rozprávkovníka – stromu, ktorý mal na lístkoch napísané názvy rozprávok Dobšinského a Andersena.

A opäť ponamáhať mozgové závitky – čakajú nás súťaže so slovami: vymyslieť čo najdlhšiu vetu, ktorej slová sa začínajú na jedno písmeno (Moja mačka Micka mala mimoriadne maličké, milučké, mäkučké mačiatka.), spomínali sme si básničky o jednotlivých písmenkách, ktoré sa učili ešte v škôlke a spoločne sme vytvorili aj jednu básničku:

*Pán Andersen má veľkú moc,
vyčaroval nám rozprávkovú noc.
Do knižnice kráčame,
super zážitky očakávame.
Súťažíme, čítame,
rozprávky spoznáваме.
Ukryté rozprávky
nájdeme poľahky
a potom odmena sladká
na všetkých spáčov čaká.
Andersen s Dobšinským tešia sa spolu,
že o rok stretneme sa znovu.*

No a keďže sa nám treba aj fyzicky unaviť, máme tu pyžamovú

diskotéku. A nakoniec k nám došiel šašo Zavriočko so svojou poslednou rozprávkou. Takže – psst!!!“

(M. Kojnoková, Tisovský mesačník 4/2008)

A ktože to nocoval tento rok v knižnici?

Katka Kojnoková, Annamária Svinčiaková, Betka Debnárová, Dianka Gendová, Esterka Magyarová, Anetka Vetráková, Nicolka Žiaková, Lujza Laudárová, Števkó Hlavatý, Filip Boháčik.

3. apríla sa v Tisovci uskutočnilo stretnutie so spisovateľkami Ruženou And'alovou a Janou Šimulčíkovou v rámci *Dní detskej knihy* v Rimavskej Sobote. Obe tety spisovateľky oboznámili prítomných – žiakov a učiteľky 3.-4. ročníkov ZŠ – so svojím životom, predstavili svoje vydané diela, ktoré sú určené predovšetkým detskému čitateľovi. Aj deti sa poriadne pripravili. Prečítali knižky, recitovali básničky, a pripravili si aj množstvo všetečných otázok, na ktoré im tety spisovateľky rady odpovedali. Hodinka v družnom rozhovore prešla veľmi rýchlo a po autogramiáde sme sa s hosťami rozlúčili.

Naše mesto navštívil **5. apríla** známy slovenský detský spisovateľ, básnik, prozaik a scenárista *Daniel Hevier*, aby v literárno – kultúrnom programe predviedol deťom svoje rečnícke i spevácke umenie. Hevier vystúpil pred deti s hovoreným slovom, poéziou i spevom. Pekné podujatie sa podarilo v Tisovci zorganizovať občianskemu združeniu Horná Rimava. Stretnutie so známym spisovateľom Danielom Hevierom bolo určené hlavne pre deti základných škôl, ale zúčastnilo sa ho aj množstvo dospelých, rodičov a pedagógov. Daniel Hevier deti zabával takmer dve hodiny, rozprával im o svojom živote, príhodách a tvorbe, na záver im zahral na klavíri, popodpisoval knižky a deti obdaroval perníčkami, ktoré Horná Rimava dala vyrobiť špeciálne pre toto

podujatie, aby deti mali na stretnutie spomienku. V tisovsom kultúrnom dome sa tak stretlo viac ako sto priaznivcov Daniela Heviera na výnimočnom podujatí.

30. apríla – v predvečer sviatku práce členovia DFS Čížiček a Fsk Tisovec postavili na námestí pred Radnicou všetkým tisouským dievčatám, ale nielen im, zelený *MÁJ*.

1. mája sa členovia Fsk Tisovec a MSSD zúčastnili na otvorení 10. ročníka výstavy *Gömör Expo v Putnoku* a reprezentovali tu naše mesto svojim programom. Okrem nich sa tejto akcie zúčastnila delegácia v zložení: *Ing. Peter Mináč, JUDr. Mário Keleti, Ing. Marcel Lopusný, Mgr. Klement Kéry, Ing. Róbert Buchta, Mgr. Marián Krivuš.*

7. mája sme si pripomenuli *ukončenie II. svetovej vojny* položením kytíc a zapálením sviečok pri pamätníku SNP na námestí. Tohto podujatia sa už tradične zúčastňujú členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, žiaci a študenti miestnych škôl, ako i poslanci MsZ s primátorom mesta.

16. júna mala vo veľkej klubovni MsKS vernisáž svojej výtvarnej tvorby mladá tisouská umelkyňa - *Michaela Knížová*, ktorá je jednou z **najvýraznejších postáv** vetvy ženského umenia najmladšej generácie súčasných umelcov. V jej tvorbe sa odzrkadľuje romantika, sen, iracionalita, mystickosť, záhadnosť či nedosiahnuteľnosť. V dielach, ktoré nám ponúkla, sme nahliadli cez samotnú umelkyňu do ponurého, **nadpozemského sveta**, ktorý tu existuje paralelne s nami.

Najväčšou a najočakávanejšou akciou roka sú **DNI MESTA TISOVEC**. 14. ročník tohto podujatia sa konal v dňoch **19. - 21. júna**. Tohtoročné

Dni mesta Tisovec sa konali pri príležitosti 674. výročia prvej známej písomnej zmienky, 160. výročia úmrtia Pavla Jozeffyho, 115. výročia založenia Dychovej hudby Hradovanka a 50. výročia otvorenia Mestského kultúrneho strediska.

Aj tento raz bol pre našich občanov, rodákov, hostí i návštevníkov mesta pripravený bohatý program:

Štvrtok 19.6.2008:

- slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva a udelenie cien mesta a primátora mesta a ďakovných listov
- vystúpenie Akordeónového orchestra ZUŠ Lipany a Komorného orchestra ZUŠ Tisovec
- vystúpenie spevokolu EGT Voice
- koncert Mariána Lapšanského a Petra Michalicu

Piatok 20.6.2008:

- otvorenie Nadregionálnej výstavy o cestovnom ruchu
- seminár: *Tradičná a remeselná výroba v Gemeri-Malohonte a Novohrade*
- prezentácia ľudových remeselníkov
- volejbalový turnaj o Putovný pohár primátora mesta
- zábavný program STREDOSLOVÁCI, na ktorom účinkovali: *Eňa Vacvalová, Robo Kaiser, Ján Snopko, Peter Meluš a Alan Mikušek*

Sobota 21.6.2008:

- jarmok a jarmok ľudových remesiel
- jazda motoráčikom so zastávkou na sedle Zbojská
- stolnotenisový turnaj dvojíc o Pohár primátora mesta
- Aerobicová show, na ktorej vystúpili *Lucia Medeková a Milan Adamko* – majstri Slovenska v aerobiku.
- RIMAVSKÝ KORÁB – splav netradičných plavidiel o Putovný

pohár viceprimátora mesta

- majstrovský futbalový zápas FK CSM a FK Jesenské
- vystúpenia zástupcov partnerských miest
- Talentárium – vystúpenia domácich mladých talentov
- večerný koncert: *Samuel Tomeček a Free Inna Cage, hudobná skupina PS, Metalinda*
- diskotéka a ohňostroj

Nedeľa 22.6.2008:

- slávnostné bohoslužby venované pripomienke 160. výročia úmrtia Pavla Jozeffyho
- otvorenie Športového areálu pri ZŠ
- plážový volejbalový turnaj zmiešaných dvojíc
- priateľské tenisové zápasy
- priateľský futbalový zápas žiakov ZŠ Tisovec – ZŠ Putnok

Sprievodné akcie:

- výstava *10 rokov rekonštrukcie námestia* očami fotografa Milana Slabeja
- výstava *Najkrajší propagačný materiál roku 2007* v MsK Tisovec
- železničné múzeum
- Rodný dom Vladimíra Clementisa
- vystúpenie DS Daxner

Tohtoročné Dni mesta Tisovec podporili: *Ministerstvo kultúry SR, Banskobystrický samosprávny kraj, Produkčný dom Forza, DEXIA banka Slovensko.*

Desiatky remeselníkov z Tisovca a širokého okolia a študenti hotelových škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) rozložili v piatok svoje stánky pred kultúrnym domom i v jeho interiéri. Už po tretíkrát sa tu konala

Nadregionálna výstava o cestovnom ruchu, ktorá je súčasťou XIV. dní mesta Tisovec a ktorú otváral predseda BBSK – Milan Murgaš. „V Tisovci ešte do roku 1960 pôsobili významní remeselníci - varilo sa tu pivo, boli tu kováči, stolári, kolári, perníkari a čipkári," povedal TASR primátor mesta Peter Mináč. „Z toho sa odvíjala aj naša myšlienka oživiť tieto remeslá, a to prostredníctvom regionálnej výstavy o cestovnom ruchu," dodal. Myšlienka samosprávy našla podporu v BBSK pred dvoma rokmi, kedy spoločne zorganizovali prvý ročník. Mesto chce však ďalej rozvíjať túto tradíciu a aktívne do nej zapojiť aj mladú generáciu. "Na našej združenej strednej škole sa nám podarilo od septembra zriadiť nový študijný odbor - marketing v oblasti cestovného ruchu," uviedol primátor. Nakoniec študenti mali prím aj v rámci tohtoročnej výstavy, kde predvádzali svoju šikovnosť i produkty z oblasti cestovného ruchu a hoteliérstva.

Atrakciou tohtoročných Dní mesta Tisovec bol aj salaš s ovcami priamo v meste pri tržnici, s ukážkami dojenia a výroby ovčieho syra. Mesto sa tak ako v minulosti aj dnes snaží budovať na silných tradíciách a ľudoch. V Tisovci v sobotu otvorili aj Železničné múzeum. V objekte bývalého staničného bufetu ho v spolupráci s inými organizáciami zriadilo občianske združenie Zubačka. Múzeum otvorili po jazde historickým motoráčikom z Tisovca do Pohronskej Polhory a späť.

V nedeľu otvorili aj športové ihriská v areáli Základnej školy Dr. Vladimíra Clementisa. Súčasťou športového areálu je ihrisko na minifutbal s mantinelmi, tenisový kurt, tenisovo – volejbalové ihrisko a ihrisko na plážový volejbal. Ihrisko na futbal, tenis a tenisovo-volejbalové začali stavať v najsevernejšom meste Rimavskosobotského okresu od začiatku apríla. Ihrisko na plážový volejbal už bolo v areáli základnej školy vybudované, no bolo upravované. Na výstavbu športového areálu sa použili finančné prostriedky vo výške 4.8 mil. Sk, pričom mesto sa na

financovaní športového areálu podieľalo sumou 2,5 mil. Sk, Úrad vlády SR prispel finančnými prostriedkami vo výške 1,2 mil. Sk a prispeli aj podnikateľské subjekty.

30. augusta sa konal **DEŇ RIMAVSKEJ PÍLY**. Aj tu bol program bohatý. Doobeda sa mohli rodičia s deťmi zapojiť do rodinných športových hier, pre tých šikovnejších bol pripravený „Piľanský drevorubačský trojboj“ i „Piľanský valibuk – súťaž o najsilnejšieho muža“ a priateľský futbalový zápas „Horňania proti Dolňanom“. Športová časť dňa pokračovala majstrovským futbalovým zápasom Rimavská Píla – Radnovce. Kultúrny program odštartoval Báťa Jano z Tisovca (v podaní Janka Valentíka) s DH Hradovanka. Na tribúne ich vystriedala skupina ALOJZ – pesničky skupiny Lojzo v podaní bývalých členov v pop-rockovej úprave. A po zapálení vatry priateľstva pokračovala diskotéka. Deň Rimavskej Píly finančne podporil predseda BBSK, Milan Murgaš.

2. septembra sme si pripomenuli *64. výročie Slovenského národného povstania*. Kyticu kvetov venoval a krátkym príhovorom pozdravil všetkých zúčastnených primátor Peter Mináč. Táto chvíľa bola tiež spomienkou na dlhoročnú členku a funkcionárku Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, pani Marínu Ferenčíkovú. Členky Klubu dôchodcov jej venovali báseň a zaspievali smútočné Rekvie.

Areál Šťavice znovu ožil – aj keď iba na jeden deň. **6. septembra** Speleoklub Tisovec a priaznivci jaskyniarstva usporiadali malú slávnosť pri príležitosti *Otvorenia obnoveného prameňa DOBRÁ VODA*, ktorý slávnostným prestrihnutím pásky uviedol do užívania primátor mesta. Tisovčania ale i návštevníci mesta tak majú k dispozícii nielen výbornú

minerálku, ale aj kvalitnú horskú nízkomineralizovanú, sladkú mäkkú vodu s obsahom vápnika a horčíka. O tom, že tento zdroj bol využívaný aj v minulosti, svedčia zvyšky dreveného žľabu, nádrže a malého portálu, ktoré našli jaskyniari pri úprave prameňa. Pri rekonštrukcii mu dali novú kamennú výmurovku, striešku i lavičku s prístreškom. Upravili aj prístupový chodník s mostíkom. Projekt opravy tohto prameňa bol podporený z mikrograntového programu „Šanca v našom mikroregióne Muránska planina“.

Festival Janka Plichtu – 16. ročník regionálnej prehliadky dychových hudieb Gemera-Malohnontu – sa konal **12. septembra** v areáli Daxnerovho domu, pri príležitosti 115. výročia založenia DH Hradovanka a 15. výročia založenia Tisovských mažoretiek. Tento ročník bol výnimočný, pretože uplynulo 115. rokov od založenia tisovskej dychovky Hradovanka, ktorá je tretím najstarším pilierom miestnej kultúry. Pri tejto príležitosti im bola udelená **Pocta generálneho riaditeľa NOC** za rozvíjanie a uchovávanie kultúrnych hodnôt a tradícií v oblasti dychovej hudby v regióne Gemera Malohontu. Primátor Peter Mináč udelil **Cenu primátora mesta** Eve DOLINAJOVEJ, za vedenie mažoretkových súborov mesta a dlhoročné pôsobenie v tisovskej kultúre pri príležitosti 15. výročia založenia Tisovských mažoretiek. Na tohtoročnom podujatí sa predstavili okrem domácich jubilentov aj DH Sobotienka z Rimavskej Soboty, ktorá dostala ďakovný list pri príležitosti 50. výročia svojho vzniku, DH Kokavčanka z Kokavy nad Rimavicou, DH mesta Hnúšťa, DH Gemerčanka z Revúcej a Dychová hudba mladých zo ZUŠ Revúca. Hostom bola DH Cementón z Banskej Bystrice a ľudový rozprávač – náš Báťa Jano z Tisovca. Akciu spolu s mestom Tisovec organizovalo Gemersko-malohontské osvetové stredisko Rimavská Sobota.

19. septembra sa v evanjelickom chráme uskutočnil *Koncert obetiam represálií 50-tych rokov*. Okrem domácich telies a sólistov – Lykovienky, Mužský spevokol Sama Daxnera, ZUŠ Tisovec, EGT Voice – účinkovali tradične aj hostia z partnerských miest. Svoje kvality potvrdila popredná osobnosť slovenského interpretačného umenia, organistka Anna Predmerská – Zúriková.

20. septembra mesto Tisovec v spolupráci s obcami Pohorelá a Závadka nad Hronom usporiadalo 27. ročník turistického diaľkového prechodu *Clementisovou cestou*. Vydarené podujatie, srdečné stretnutia, poznávanie nových ľudí, chutný guláš, prehliadka miest spojených so životom Dr. Vladimíra Clementisa – to všetko spája ľudí, ktorí nosia v mysliach spomienku na túto osobnosť celosvetového významu. Na celom podujatí sa zúčastnila aj Clementisova švagriná, pani Daniela Pátková s rodinou. Pri pietnom akte pri pomníku označila Clementisa za človeka, ktorý nehľadel na svoj prospech, ale mal pred sebou víziu prospechu národa. Jej slová o potrebe budovania vzájomného porozumenia na všetkých úrovniach – počnúc rodinou, vyzneli mimoriadne povzbudzujúco pre všetkých zúčastnených.

V dňoch **27.-28. septembra** sa v Tisovci uskutočnil 5. ročník divadelného festivalu **FEDIMÁK 2008**. Ide o nesúťažný festival divadelníkov, na ktorom sa predstavujú podľa možností tie najlepšie divadelné súbory; festival sprevádza živá a družná atmosféra. Jeho cieľom je predstaviť v Tisovci zaujímavé a podnetné ochotnícke inscenácie a nadviazať a utužiť vzájomné kontakty medzi divadelníkmi. V sobotu odštartoval festival vernisážou výtvarníkov ZUŠ z okresu.- Maňa Lacku, Miroslava Brača a Ivany Szökeovej. A potom už nasledovalo len

samé dobré divadlo:

- DS Vicca Ostrava - Rôzni autori: Tri poviedky „*Lidu Čanki*“
- DS Homo Fuge Púchov - A.P.Čechov, P.Hudák: *Široká zem blázniví ľudia* – (komédia na motívy poviedok ruského klasika)
- Celkom malé divadlo Žemberovce - Donald Churchill: *Zvyšky od obeda* – (herecký koncert manželov Meszarošovcov z Levíc)
- Divadlo Kusy cukru Kremnica - D.Charms, P.Luptovský: *Teraz porozprávam* – (monodráma na motívy poviedky ruského absurdného autora), víťazná inscenácia celoštátnej prehliadky alternatívneho divadla Exit 2008 v Levoči
- DS Daxner Tisovec - B.S.Timrava, J.Lacko: *Na jednom dvore* - (tisoovská derniéra, počas ktorej sa vystriedali všetky alternácie hercov)
- Divadlo Commedia Poprad - R.Fallet, A.Gregar, V.Benko: *KAPUSTNICA* – (vynikajúca komédia najúspešnejšieho slovenského súboru posledných rokov), víťazná inscenácia celoštátnej prehliadky činoherných súborov Tlmačské činohranie 2008

Vstupné na jednotlivé predstavenia bolo ľubovoľné, ale diváci, ktorí na inscenáciu „Kapustnica“ zaplatili vstupné aspoň 50,-Sk, boli po predstavení pozvaní na pravú divadelnú kapustnicu v spoločnosti hercov! Ponuka platila len pre prvých 300 platiacich divákov. Škoda, že diváci sa nedali nalákať ani touto mimoriadnou akciou.

V dňoch **1.- 4. októbra** sa konala v hudobnom salóniku MsKS *Výstava ovocia a zeleniny*, ktorú zorganizovali členovia Klubu dôchodcov v Tisovci spolu s tisoovskými záhradkármi. Keďže tohtoročná úroda bola veľmi dobrá, vystavované exponáty zaujali návštevníkov svojou pestrosťou, veľkosťou, vôňou i vkusnou úpravou.

20. októbra navštívil naše mesto predseda vlády SR Róbert Fico. Po

úvodnom privítaní pred Radnicou a obhliadke kamerového systému, sa zúčastnil slávnostného zasadnutia Mestského zastupiteľstva, kde mu bola udelená Cena primátora mesta. Ďalším bodom jeho programu bolo polozenie kvetov k pomníku Dr. Vladimíra Clementisa a slávnostné otvorenie športového areálu, na výstavbu ktorého poskytol financie zo svojich zdrojov a kde si predseda vlády zahral aj priateľský futbalový zápas proti Tisovčanom. A tí mu to veru nedarovali...

21. októbra sa uskutočnila v hudobnom salóniku vernisáž výstavy výtvarníka Tibora Juráša, pod názvom *V džungli života*. Výtvarník pochádzajúci z Bratislavy, dnes momentálne žijúci v Tisovci, sa predstavil svojimi výtvarnými dielami zhotovenými kolážovou technikou využívajúc rôzne reklamné letáky, prospekty.

V Tisovci sme rozsvietili *Vianočný stromček* na námestí už vo štvrtok, **4. decembra**. Spolu s ním sme rozsvietili aj *Vianočnú výzdobu* a množstvo zúčastnených detí potešil Mikuláš, ktorý nechýbal ani tento rok.

Mesto Tisovec tento rok nemuselo investovať do vianočnej výzdoby, keďže v minulom roku na ňu vyčlenilo z rozpočtu 200 tisíc korún a zakúpilo úplne novú výzdobu. Tá by mala vydržať ešte niekoľko rokov. Rovnako ako minulý rok, aj tento rok prišlo na rozsvietenie vianočného stromčeka v Tisovci a stretnutie s Mikulášom niekoľko desiatok detí a rodičov. Mesto pripravilo príjemnú atmosféru, trochu však chýbal sneh, ktorý po oteplení zmizol aj v najsevernejšom meste Rimavskosobotského okresu.

V poradí 28. ročník regionálnej prehliadky speváckych zborov dospelých – *Daxnerov Tisovec* – sa uskutočnil **12. decembra**. Súčasťou

tohtoročnej prehliadky bola aj tradičná *Vianočná nálada* – predajná výstava výrobkov domácich ľudových umelcov a *výstava venovaná 100. výročiu narodenia hudobného skladateľa Eugena Suchoňa*. Samotnej prehliadky sa predstavili nasledovné spevácke zbory:

- Detský spevácky zbor LYKOVIENKY pri ZŠ Tisovec
- EGT Voice Tisovec
- Spevácky zbor BONA FIDE Rimavská Sobota
- Vokálne kvarteto Rimavská Sobota
- Spevácky zbor RIMAVA Hnúšťa
- Spevácky zbor ANDANTE Tornaľa
- Mužský spevokol Dr. Sama Daxnera Tisovec
- Evanjelický cirkevný zbor NÁDEJ Revúca
- Spevácky zbor učiteľov pri ZUŠ Revúca
- Ženský spevácky zbor z Putnoku (Maďarsko)
- Spevokol Gymnázia Sándora Petőfihoz Aszódu (Maďarsko)

Na záver prehliadky už tradične zaznela *Tichá noc* ... ako predzvesť blížiacich sa vianočných sviatkov.

15. decembra sme si pripomenuli dôležité jubileum kultúrneho strediska – *50 výročie otvorenia* bývalého Závodného klubu Švermových železiarní. V programe pripomienky účinkovali všetky fungujúce domáce súbory ako i hosť Ján Ambróz s ľudovou hudbou Borievka. Programom nás sprevádzal majster hovoreného slova – Janko Valentík.

Divadelný súbor T.Vansovej v Rimavskej Píle úspešne nadväzuje na divadelné tradície zasiaté v obci našou krajankou Teréziou Vansovou. Vo svojej tvorbe sa zameriava na netradičné úpravy či vlastné dramatizácie hier slovenských autorov. Na tohtoročné Vianoce súbor naštudoval

vlastnú dramatisáciu poviedky Boženy Slančíkovej Timravy „*Skon Paľa Ročku*“ v úprave a réžii Jaroslava Lacka, ktorú odpremiérovával v Kultúrnom dome v Rimavskej Píle **26. decembra**. Téma odpúšťania svojich hriechov a prehreškov, či potreba, ba priam nutnosť „mať odpustené“ skôr ako odídem z tohto slzavého údolia, je aktuálna nielen v čase vianočnom a nielen v dobových reáliách. Inscenácia „*Skon Paľa Ročku*“ je prvým pokusom súboru o vážnejšiu dramatickú výpoveď. To však neznamená, že je to „trúchlohra“. Je v nej mnoho momentov, ktoré vyvolajú úsmev či smiech. V tejto hre sa predstavili: *Ján Mihók* a *Tomáš Brádnanský*, *Monika Miškove* a *Jana Svinčiaková*, *Zlata Huľuková*, *Milan Bútor*, *Vlasta Svinčiaková*, *Marcel Košičiar*, *Ján Pavel Bútor*.

6 Ekonomická oblasť

6.1 Tisovec vyrába z nezamestnaných remeselníkov

Na zasadnutí Európskej rady v Lisabone v marci r. 2000 bolo prijaté Memorandum o potrebe celoživotného vzdelávania (ďalej „CŽV“) vo všetkých členských štátoch EÚ. CŽV je každá aktivita človeka, výsledkom ktorej je osvojenie si vedomostí, zručností a postojov potrebných pre vedomostnú spoločnosť.

Aj naše mesto sa v súlade s memorandom zapojilo do aktivít celoživotného vzdelávania a získaním finančných prostriedkov z Projektu podporeného v rámci Sektorového operačného programu Ľudské zdroje spolufinancovaného z Európskeho sociálneho fondu, zrealizovalo „*Projekt všeobecného rozvoja pracovných schopností obyvateľov mesta Tisovec a jeho okolia*“. Prvým dôležitým krokom, ktorým sa začal uvedený projekt uskutočňovať, bol výber účastníkov vzdelávacích aktivít. Od 21.apríla 2008 sa počas jedného týždňa 100 obyvateľov mesta Tisovec

a jeho miestnej časti Rimavská Píla, zúčastňovalo analýzy kompetencií cieľových skupín - t.j. sociálne znevýhodnených občanov, ako napríklad nezamestnaných občanov, matiek po materskej dovolenke, mládeže z rómskej komunity, rómskych matiek atď.

Samotné kurzy remesiel sa začali 26. mája 2008. Prvý kurz trval 40 hodín a bol určený pre 10 žien z cieľovej skupiny dlhodobo nezamestnaných, ktoré sa učili vyrábať a zdobiť tradičné medovníky pod odborným vedením pani Mgr. Evy Manicovej. Od júna 2008 prebiehali ďalšie remeselné kurzy a to: kurz pomocný murár, kurz starostlivosti o zeleň a kurz práce s drevom. V týchto vybraných remeslách sa vzdelávalo vždy po 10 vybraných občanov zo znevýhodnených sociálnych skupín. Školenia počítačových zručností sa zúčastnilo 60 občanov (10 skupín), ktorí sa počas 32 hodín naučili ovládať PC – používať programy ako MS Word, MS Outlook a pod. a tiež pracovať s internetom. Tieto vedomosti im zaručia schopnosť komunikovať prostredníctvom PC aj pri hľadaní zamestnania. Počítačová učebňa bola zriadená v Komunitnom centre v Rimavskej Píle. Materiálne vybavenie (6 počítačových zostáv a pripojenie na internet) bolo zakúpené z finančných prostriedkov získaných prostredníctvom spomenutého projektu podporeného v rámci Sektorového operačného programu Ľudské zdroje a spolufinancovaného z Európskeho sociálneho fondu. O tento kurz prejavila verejnosť značný záujem a prihlasovali sa naň aj naši starší spoluobčania. Svoje zručnosti si chcel zlepšiť aj náš 82 - ročný spoluobčan, ktorý povedal: „Dnes sa človek už bez počítača a internetu nezaobíde“.

Mesto na realizáciu projektu získalo nenávratný príspevok 2,9 mil. Sk z Fondu sociálneho rozvoja, pričom samo sa na ňom podieľa 5% - 137.864,-Sk. Zrealizoval sa do konca októbra tohto roku. Tisovčania sa do neho zapájali v budove bývalej evanjelickej školy v časti Rimavská Píla, v ktorej je dnes komunitné centrum.

6.2 Služby mesta Tisovec

100% majetkovú účasť v tomto podniku má mesto Tisovec. Jeho riaditeľom a konateľom bol aj v roku 2008 Ing. Štefan Bálint. Podnik má ďalších 14 zamestnancov, z toho 4 ženy a 10 mužov.

Vo svojej správe má podnik 20 bytoviek, v ktorých je 186 mestských bytov I. kategórie a 66 bytov II. kategórie. Na jednej z bytoviek sa v priebehu šiestich mesiacov odlúpila časť už tretieho balkóna. „Osemposchodový činžiak je od roku 2006 v havarijnom stave. Všetky balkóny, ktoré sú kritické, spevňujeme pomocou oceľových tyčí. Tie by priečelia balkónov mali zadržať aby nedošlo k ujme na zdraví,“ povedal pre Rimava.sk Ing. Bálint. V roku 2008 však zrekonštruovali balkóny na bytovkách č. 955 a 956 a tiež ich vymaľovali. Na rekonštrukčné práce si zobrali úver 2,048 mil. Sk a dostali dotáciu vo výške 1,596 mil. Sk. Ďalej zrekonštruovali strechu bytovky č. 612, na ktorú si zobrali úver vo výške 250.000,- Sk, zrekonštruovali a zateplili bytovku č. 834 (úver vo výške 2,8 mil. Sk) a bytovku č. 832 (úver vo výške 0,5 mil. Sk). Zaoberali sa aj výrobou a dodávkou tepla a teplej úžitkovej vody – v kotolni Hradová a Stred, venovali sa údržbe miestnych komunikácií, zelene, verejného osvetlenia a mestského rozhlasu. Zabezpečovali vývoz TKO z Tisovca a Rimavskej Píly. Vo svojej správe majú aj 2 cintoríny, v ktorých sa nachádza okolo 3.760 hrobových miest. V predajni Pohrebníctvo realizovali predaj truhiel, kytíc a darčkového tovaru, v predajni Kníhkupectvo – Info ponúkali našim občanom hračky, knihy, školské a kancelárske potreby, suveníry, CD a DVD a čoraz väčšiemu počtu návštevníkov mesta poskytovali aj informačné služby o meste a okolí.

6.3 Mestské lesy Tisovec

Riaditeľom a konateľom tejto spoločnosti je Ondrej Hronček,

druhým konateľom je Jaroslav Lacko. Podnik zamestnáva 11 zamestnancov, z toho 2 ženy. Obhospodarovali 2446 ha zalesnenej plochy. Svoju činnosť zamerali na služby v rámci lesníctva a ťažby dreva, poľovnícke služby, piliarske služby, prevádzkovali veľkoobchod a maloobchod s drevom, predávali palivové listnaté a ihličnaté drevo, rezivo...

6.4 Cestné a stavebné mechanizmy Tisovec a.s.

V tisovskej spoločnosti Cestné a stavebné mechanizmy (CSM), ktorá sa zaoberá vývojom, výrobou a predajom stavebných strojov, a kde zamestnávajú 471 pracovníkov, nezaznamenali dopad ekonomickej krízy. Ich počet sa napriek tomu do konca roka znížil o 20. Nosným programom spoločnosti CSM je výroba UDS (univerzálny dokončovací stroj) a ich rôznych modifikácií. Kooperujú s nemeckou firmou a produkty vyvážajú do východnej (Ruska a Kazachstanu) a strednej Európy. Slovenský výrobca stavebných strojov, spoločnosť CSM Tisovec, chce v rokoch 2008 až 2011 investovať asi 250 miliónov Sk do inovácií a vylepšenia technológií vo výrobe. Firma v tomto roku požiadala o podporu tejto investície vo forme stimulov Ministerstvo hospodárstva SR. Spoločnosť potrebuje obnoviť predovšetkým svoj technologický park, najmä pre jeho zastaranosť, ako aj pre prispôsobenie sa zahraničnej konkurencii. O produkty strojárni je totiž v poslednom čase zvýšený záujem. Spoločnosť síce takmer každý rok svoje výrobky inovuje, načo mu slúži aj vlastná vývojová kancelária, technologické zariadenia pre výrobu jednotlivých dielcov však už majú svoje najlepšie časy za sebou. Každoročné investície vo výške približne 25 miliónov Sk dnes už nestačia. Firma vlani predstavila na stavebnom veľtrhu Bauma Mníchov a v Moskve inovované UDS s označením 214.11 a 232 s úplne novým dizajnom a kabínami. Ich sériovú výrobu začali v tomto roku. Ďalší výrobok strojárni - univerzálny

pracovný stroj UPS 112 sa predviedol s novým technickým usporiadaním hydrauliky, čo zlepšilo jeho univerzálnosť.

6.5 Vanda s.r.o. Tisovec

Odevná spoločnosť Vanda Tisovec zmenila začiatkom roka 2008 majiteľov. Obchodné podiely previedli bývalé majiteľky v polovici januára na dve fyzické osoby. Cenu za transakciu však nezverejnili, ale podmienkou prevodu majetku bolo zachovanie zamestnanosti a ďalšie rozvíjanie odevnej výroby.

Jeden z nových majiteľov, Milan Kušev, prišiel do Tisovca z Trnavy. "Prilákali ma najmä ľudia, ktorí už v okolí Trnavy nie sú," uviedol. Jeho firma Kušev, ktorá v tomto západoslovenskom meste šila luxusné odevy, po príchode automobilky Peugeot a spoločnosti Samsungu totiž začala strácať pracovníkov. "Personálne sme klesli zo 120 na 40 ľudí," dodal. Podľa Kuševa sa v Tisovci meniť veľa nebude. "Čiastočne sa zmení len výrobný sortiment," podotkol. Vanda má zákazky najmä z Anglicka a Rakúska a šije predovšetkým pánske košele, pracovné obleky, ale napríklad aj školské uniformy. Všetko putuje najmä do krajín Európskej únie. "Máme aj zákazky na výrobky pre samotný anglický kráľovský dvor," pripomenul Kušev. Tisovská firma má v súčasnosti okolo 100 zamestnancov, ďalších 20 žien je však na materskej dovolenke. Vanda ešte v rokoch 2001 a 2002 zamestnávala až 270 ľudí. Úbytok bol dôsledkom prirodzenej fluktuácie.

Spoločnosť Vanda vznikla v roku 1992, na troskách odštepného závodu Zornice Bánovce nad Bebravou. Postupne ho sprivatizoval pôvodný manažment. Odvtedy investovali do strojných zariadení asi 10 mil. Sk. V súčasnosti majú pripravený projekt zníženia energetickej náročnosti, ktorý by si vyžiadal náklady ďalších asi 10 miliónov Sk. Firma mala vlani obrat necelých 30 miliónov Sk, čo bolo takmer rovnako ako rok predtým.

7 Školstvo

7.1 Základná škola Dr. Vladimíra Clementisa Tisovec

Vedenie školy aj v školskom roku 2007/2008 pracovalo v nezmenenej zostave: riaditeľ Mgr. Klement Kéry, zástupkyňa PaedDr. Katarína Dominiková, výchovnou poradkyňou bola Mgr. Eva Moncoľová, Mgr. Miriam Kubinská bola ombudsmankou na škole, vedúcou školskej jedálne Oľga Oravcová. Na I. stupni učilo 12 učiteľov, na II. stupni 15 učiteľov, v školskom klube pracovala 1 vychovávateľka, na úseku prevádzkovo-ekonomických činností pracovalo 8,5 pracovných síl a v školskej jedálni 5 pracovníčok. Škola zamestnávala aj 3 externých pedagógov.

Z celkového počtu 402 žiakov bolo 189 chlapcov a 213 dievčat. 33 žiakov sa vzdelávalo v 3 špeciálnych triedach. Na konci šk. roka 2007/2008 prospelo 379 žiakov, nepropelo 23 žiakov. Výchovných opatrení na zlepšenie správania bolo udelených spolu 58, pochvalu a odmenu dostalo 91 žiakov, najlepší žiak, ktorý odchádzal zo školy, dostal vecnú odmenu od primátora mesta Ing. Petra Mináča – prenosný počítač. Odmenu dostal *Peter Dianiška*, žiak VIII. A triedy, ktorý pokračuje v štúdiu na EGT v Tisovci. Pri hodnotení sa brali do úvahy prospech, správanie, reprezentácia školy navonok a úspešnosť v súťažiach a predmetových olympiádach. Žiaci vymeškali spolu 26 032 vyučovacích hodín, čo je v priemere 64,76 vyučovacej hodiny na žiaka. Je to veľa, každý žiak školy v priemere chýbal na vyučovaní 2 týždne. Aby v škole obmedzili prejavy negatívneho správania sa žiakov hlavne cez prestávky a mimo vyučovania, pristúpili k monitorovaniu najfrekventovanejších priestorov školy kamerovým systémom. V priebehu školského roka uskutočnili niekoľko besied na témy šikanovania, správania sa, trestnoprávnej zodpovednosti pre najproblémovjšie skupiny žiakov.

Škola má veľa talentovaných žiakov a v tomto roku sa podarilo zapojiť žiakov nielen do športových súťaží, ale vo väčšej miere aj do vedomostných súťaží a predmetových olympiád. V športových súťažiach najlepšie výsledky dosahujú žiaci v bežeckých súťažiach, v gymnastike a vo viacboji všestrannosti, aj v tomto školskom roku sa umiestňovali na popredných miestach aj na úrovni kraja (st. žiaci 3. miesto v kraji). Zapojili sa aj do súťaží vo volejbale, basketbale, a vo futbale a tiež do športovo – branných súťaží, streleckých a zdravotníckych súťaží v rámci okresu. Z vedomostných súťaží sa najviac žiaci školy zapájali do súťaží v prednese poézie a prózy, ako sú: Dobšinského rozprávkový Gemer, Deň štúrovskej poézie, Šaliansky Maťko, Hviezdoslavov Kubín (3. miesto v okrese Zuzana Krišková), Timravina studnička (Ľubica Šupková 1. miesto, Zuzana Krišková 3. miesto v okrese), Rozprávkové vretienko, Zlatá krajina. V tomto školskom roku za najväčšie úspechy možno hodnotiť postup žiakov na krajské kolá súťaže Šaliansky Maťko a Hviezdoslavov Kubín a do celoslovenského kola súťaže Timravina studnička. Zapojili sa do výtvarných a speváckych súťaží Zelený svet, Vesmír očami detí, Okresná Minihviezdička (1. miesto v okrese Janka Kožiaková), Slávik Slovenska (Ján Sabó 2. miesto v okrese, Zuzana Sabová 2. miesto v rámci Slovenska). Väčšiu pozornosť v tomto školskom roku venovali predmetovým olympiádam. Zapojili sa do Pytagoriády, Matematickej, Chemickej, Geografickej, Biologickej olympiády a do Olympiády anglického jazyka. Tešili sa aj z prvých menších úspechov, ako je 2. miesto v Matematickej olympiáde v kategórii siedmakov (Ľubica Šupková). V Okresnom kole Pytagoriády mali dvoch úspešných riešiteľov a 3. miesto (Patrícia Zvarová). V biologickej olympiáde 2. miesto v okrese družstiev.

V priebehu školského roka sa uskutočnilo niekoľko výstaviek žiackych prác a uskutočnilo sa niekoľko akcií pre spolužiakov, rodičov i

širokú verejnosť. K najúspešnejším patrili:

Deň otvorených dverí – pre deti a rodičov z MŠ mesta

Exkurzia „Po stopách Terézie Vansovej“ 13.9.2007

Exkurzia do Bratislavy na BIB 2007, 11.10.2007

Cyklistická štafeta – 26.10.2007

Lyžiarsky výcvik 15. – 22.1.2008, Telgárt

Vyrezávanie tekvic s rodičmi na 1. stupni

Výstavka ovocia a zeleniny na 1. aj 2. stupni

Pečenie a zdobenie perníkov 20.11.2007

Tanečný kurz pre žiakov ukončený prvým plesom 23.3.2007

Oživovanie vianočných ľudových tradícií a zvykov

Mikulášska šaráda 6.12.2007

Program ku Dňu matiek 12.5.2008

Medzinárodný deň detí 30.5.2008

Kurz ochrany človeka a prírody v spolupráci s armádou 24.6.2008

Vystúpenie žiakov školy v rámci Dní mesta Tisovec 21. – 22.6.2008,
otvorenie športového areálu a medzinárodný futbalový turnaj mladších žiakov vo futbale

Dňa 13. 6. 2008 sa šiesti členovia žiackeho parlamentu ZŠ v Tisovci (Ľubica Šupková VII.A, Janko Sabó VII.A, Jakub Kubinský VII.A, Peter Dianiška VIII.A, Margita Boldiová VI.A, Zuzana Boldyová VI.A) zúčastnili 3. ročníka Žiackej konferencie, ktorú organizovala ZŠ Postupimská v Košiciach. Konferencia bola venovaná téme „TOLERANCIA V NÁS“. Okrem príspevkov žiakov z Košíc aj naši žiaci prezentovali plagátky, ktoré vytvorili na hodinách etickej výchovy. Pomocou zaujímavých aktivít si žiaci sami vyskúšali, aké dôležité pre život človeka je naučiť sa tolerovať seba aj iných. Okrem nových skúseností si naši žiaci odniesli zážitky, na ktoré budú ešte dlho spomínať.

7.2 Evanjelické gymnázium Tisovec

Ani vedenie Evanjelického gymnázia sa v školskom roku 2007/2008 nezmenilo. Riaditeľkou je naďalej PhDr. Helena Pašiaková, zástupkyňou Mgr. Ľubomíra Petricová. Škola má 27 pedagogických zamestnancov, z toho 7 amerických lektorov a 12 nepedagogických zamestnancov. V mesiaci apríl - máj mali na škole francúzsku lektorku.

V tomto školskom roku školu začalo navštevovať 317 žiakov. Riaditeľka školy povolila absolvovať časť štúdia v zahraničí 7 študentom. V 1. polroku 2 študenti študovali podľa individuálneho študijného plánu. V 2. polroku roku 3 študenti prestúpili na inú školu. Škola má 11 tried, 1 triedu 8-ročného štúdia a 10 tried 5-ročného bilingválneho štúdia.

Žiaci sa zapájali do mnohých športových, vedomostných i spoločenských aktivít, kde sa prejavila ich vysoká vedomostná úroveň. Spomenieme len niektoré:

- žiak 5. A triedy *Dávid Svačina* sa zúčastnil celoslovenského kola Olympiády ľudských práv,
- v marci sa uskutočnil Týždeň slovanskej kultúry. Žiaci sa oboznámili s najproblematickejšou časťou slovenského jazyka - jeho vývinom od najstarších čias po súčasnosť, ktorý sprístupnila Mgr. Chomová z Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici. S ruskou kultúrou študentov oboznámili žiaci tisovskej ZUŠ pod vedením Mgr. Oxany Sčúrovej,
- študenti riešili korešpondenčný seminár z fyziky fyzIQ. Do súťaže sa ich zapojilo 27, z nich sa úspešnými riešiteľmi stali *Klaudia Ondrejová* a *Ľudmila Ulbriková* z 2. ročníka a *Matej Lukáč* a *Juraj Vojčiak* z 3. ročníka,
- v rámci Týždňa vedy a techniky sa študenti 3. ročníka zúčastnili exkurzie v SAV v Košiciach a prezreli si laboratóriá Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach – pracoviská nízkych teplôt a supravodivosti,

- študentka 2.B *Jaroslava Líšková* sa zapojila do riešenia SOČ, jej práca postúpila na krajské kolo, venovala sa problematike výživy onkologických pacientov,

- študenti sa zapojili do 12. ročníka verejnej finančnej zbierky Deň narcisov – „Povedzte to kvetom...“ , ktorý sa konal 12. apríla 2008 a prekonal očakávanie. Študenti sa zapojili s veľkým nasadením a s ich pomocou sa vyzbierala čiastka 10 610,- Sk,

- v rámci vzdelávacieho programu Aplikovaná ekonómia, ktorý stredným školám ponúka a garantuje nezisková organizácia Junior Achievement Slovensko – Mládež pre budúcnosť - pôsobila v minulom školskom roku študentská spoločnosť **EGTop**. Cieľom tohto programu je pomôcť študentom zorientovať sa v podmienkach trhovej ekonomiky. Okrem teoretických poznatkov získavajú i praktické skúsenosti a zručnosti v oblasti podnikania. Členovia spoločnosti zaznamenali viacero úspechov, ktorými nadviazali dlhoročné úspešné pôsobenie ich starších spolužiakov. Najhodnotnejší individuálny úspech dosiahla prezidentka študentskej spoločnosti *Michaela Bočová*, ktorá postúpila do finále celoslovenskej súťaže Mladý líder. Okrem individuálnych úspechov dosiahli študenti zo spoločnosti EgTop aj veľa kolektívnych ocenení :

1. Ocenenie TOP študentská spoločnosť na Slovensku . Cenu odovzdával na zasadnutí delegátov SOPK v Bratislave 24.4.2008 prezident SR p. Ivan Gašparovič.

2. Postup na Európsky veľtrh študentských spoločností do Štokholmu, kde EGTop reprezentoval Slovenskú republiku (24.7.- 27.7.2008).

3. Na Veľtrhu študentských spoločností v Košiciach v marci 2008 š.s. získala v hodnotení odbornou porotou 1. miesto v marketingovej prezentácii, 1. miesto v kategórii najlepší manažérsky tím a 1 .miesto v hodnotení študentských spoločností. Na tejto akcii EGTop úspešne zastupovali študenti *M. Bočová , B. Klimo ,M. Trebuľa , K.Lihocká ,*

M.Lauríková , N.Diossyová .

4. V súťaži počítačová simulácia trhu MESE družstvo v zložení *A. Dang* a *B. Klimó* postúpili na celoslovenské finále tejto súťaže, kde obsadili konečné 3. miesto.

5. V súťaži počítačová simulácia Banky v akcii družstvo v zložení *A.Dang* a *B. Klimó* postúpili do celoslovenského finále, ktoré bolo organizované v septembri 2008 v Budmericiach.

6. V súťaži Najlepšia www. stránka bola stránka, ktorú spracoval *F. Ďuriančík*, zaradená medzi stránky TOP 10 .(www.egtop.tym.sk)

Úspechy študentov z EGT sú i výsledkom dobrej spolupráce s firmou Cestné a stavebné mechanizmy a.s. Tisovec. (Aplikovanú ekonómiu vyučuje Ing. Ladislav Čajko, zamestnanec CSM a.s. Tisovec.)

Do zborového o spevu bolo zapojených 33 študentov a 3 učители. Spevokol EGT Voice pracoval ako miešaný, štvorhlasný mládežnícky zbor. Jeho repertoár tvorili cirkevné skladby, gospelové a worshipové piesne, ľudové piesne a iné. Nadácia J. A. Komenského finančne podporila projekt Spievajte Hospodinovi, ktorého súčasťou bolo nahrávanie CD s názvom Coloring song.

7.3 Stredná odborná škola Tisovec

V školskom roku 2007/2008 bol naďalej riaditeľom školy Ing. Ján Frntic, jeho zástupkyňou bola Ing. Valéria Parobeková. Na škole pracovalo 18 učiteľov, 3 vychovávateľia a 4 nepedagogickí zamestnanci. Do dôchodku odišiel učiteľ odborných elektrotechnických predmetov Ing. Vladimír Grílli. Vzdelávalo sa tu 208 žiakov v 10 triedach, v odboroch: elektrotechnika, technické a informačné služby – chémia, technické a informačné služby – strojárstvo.

Škola je dobre materiálne zabezpečená. V tomto školskom roku dokončili rekonštrukciu telovýchovných priestorov, vymenili staré okná a dvere za

plastové, položili novú dlažbu v šatniach, opravili sprchy, vymaľovali všetky priestory; zakúpili nové stoly a stoličky do učební jazykov, ekonomiky a 13 nových počítačov; po 55 rokoch zlikvidovali staré pletivové šatne a zakúpili šatňové skrine pre 220 žiakov. V internáte rozšírili ubytovacie kapacity zo 75 na 95 lôžok, vymenili 50 skriň, 50 postelí, po 50 vankúšov a paplónov.

Žiaci využívali svoj voľný čas v 10 záujmových krúžkoch. Chlapci reprezentovali školu vo volejbale, basketbale, futbale v rámci okresu, škola organizovala silový viacboj a súťaž v pretláčaní rukou, žiaci sa zapojili do súťaží SOČ (5 žiaci v krajskom kole), Mladý vedec (*Jozef Bambura* z 2. ročníka obsadil 2. miesto), olympiád v cudzích jazykoch (2 žiaci v okresnom kole), matematických súťaží KLOKAN (10 úspešných riešiteľov v rámci Slovenska) a MAKS (4 odmenení žiaci ako úspešní riešitelia). Žiaci školy vysadili v meste celkom 150 tisov v rámci projektu *Tis strom – Tisovec mesto*.

7.4 Materská škola Tisovec

Riaditeľkou bola naďalej Júlia Hodoňová, zástupkyňou Beata Cibuliaková a vedúcou jedálne Soňa Denešová. V materskej škole pracuje 8 kvalifikovaných pedagógov, 1 školníčka, 2 upratovačky, 3 kuchárky. V tomto školskom roku bolo prihlásených 88 detí v 4 triedach. Podarilo sa zrekonštruovať sociálne zariadenia, vymaľovali 3 triedy a schodisko, zrekonštruovali náradie na dvore, pre deti zakúpili nové hračky a knižky, pre učiteľky nový počítač s tlačiarňou – už chýba len internet. O svojej činnosti a aktivitách informovali aj v Tisovskom mesačníku. Medzi najzaujímavejšie akcie patrili:

- *Vyrábame z jesenných plodov + opekačka*
- *Pozdrav starším v Domove dôchodcov a Domove sociálnych služieb*
- *Vianočná nálada – pečenie a zdobenie medovníčkov, zdobenie*

stromčeka

- *Fašiangový karneval*
- *Vynášanie Moreny*
- *Zdobenie veľkonočných kraslíc*
- *Deň matiek*
- *Deň detí v krajine rozprávok – hľadanie pokladu, plnenie veselých úloh*
- *Rozlúčka so školákmi*

V našej materskej škole boli aj v tomto roku zapojení do projektu Škola podporujúca zdravie a realizovali alternatívnu pedagogickú koncepciu so zameraním na emocionálnu inteligenciu dieťaťa.

8 Šport

8.1 Futbal

Za aktívnej podpory generálneho riaditeľa firmy CSM Tisovec a.s. pána Ing. Albertyho, sa mužstvo našich 11 - ročných chlapcov (aj mladších) zúčastnilo 2. ročníka RUŽINOV CUPU(U-11) v Bratislave.

Turnaj sa konal **30. marca 2008**

Zúčastnené kluby:

- FC Rapid Ružinov
- SDM Domino Bratislava
- ŠK Vrakuňa Bratislava
- MFK Senec
- KFC Komárno
- FK Karlova Ves Bratislava
- FC Artmédia Bratislava

- FK CSM Tisovec

Zúčastnení hráči: *Hradovský Filip, Zelenák Peter, Bertoš Róbert, Kurek Peter, Rosiar Ján, Sirota Marcel, Caban Denis, Sabó Vratko, Vengrín Denis, Bálint Matej, Vengrín Boris, Kuchta Dominik, Pavlov Alex*

Po vyčerpávajúcej ceste čakali našich chlapcov náročné zápasy. Hralo sa 1 x 20 min. Mužstvá boli rozdelené do dvoch skupín, kde hral každý s každým. Tisovčania nakoniec obsadili v silnej konkurencii 6. miesto, keď v boji o postupové umiestnenie v skupine podľahli ŠK Vrakuňa Bratislava 3:1, pričom sa rozhodlo až v záverečných minútach zápasu. Chlapci si určite hanbu nespravili a pekne reprezentovali naše mesto ako aj futbalový klub. Tréner Rosiar spolu s asistentom Pavlovom sa presvedčili, že mužstvo Tisovca dokáže hrať vyrovnanú partiu aj s klubmi, ktoré hrajú vyššiu súťaž. Tisovec bol neoficiálne vyhlásený za najtechnickejšie mužstvo turnaja. Naši chlapci boli ocenení v rámci jednotlivcov, kde za najlepšieho brankára turnaja bol vyhodnotený Alex Pavlov a najlepším hráčom turnaja bol vyhlásený Domino Kuchta. Na tomto turnaji sa mohli zúčastniť za výdatnej pomoci nášho rodáka Jožka Juneka, ktorý pôsobí ako funkcionár pri mužstve FC Rapid Ružinov.

Dotáciu vo výške 400 tis. korún z rozpočtu mesta pre Futbalový klub (FK) CSM Tisovec schválilo Mestské zastupiteľstvo v Tisovci. Primátor mesta Peter Mináč pre Rimava.sk povedal, že zvyčajne sa dáva z rozpočtu mesta 100 tis. korún ročne na činnosť FK CSM. „Teraz dostanú financie na štyri roky dopredu,“ uviedol Mináč. Na otázku, či to znamená, že v nasledujúcich štyroch rokoch nedostane klub od mesta nič, tisovský primátor odvetil: „Nedostanú. Tak je to v zmluve, je to podpísané. Tak to odsúhlasili poslanci.“ Peter Mináč ďalej dodal, že financie boli pre FK CSM Tisovec odsúhlasené v súvislosti s dostavbou umelého trávniká, nakoľko klub ich súrne potrebuje.

Tisovské mestské zastupiteľstvo schválilo ešte v auguste žiadosť FK CSM Tisovec o poskytnutie finančnej výpomoci vo výške 2 mil. Sk s návratnosťou do 15. decembra tohto roka a tak mesto participuje na projekte výstavby ihriska s umelou trávou touto návratnou finančnou výpomocou, aby si klub nemusel vziať úver. Hrajúci manažér FK CSM Tisovec Viliam Slašťan sa v septembri pre Rimava.sk vyjadril, že sa Slovenský futbalový zväz (SFZ) zaručil podporiť výstavbu umelého trávnik v Tisovci sumou 2 mil. Sk a klub finančné prostriedky od SFZ dostane po realizácii výstavby ihriska. Poznamenal, že gro prác pri výstavbe umelého trávnik financuje spoločnosť CSM Tisovec.

Problémy s tréningovými plochami, ktoré sú vypuklé predovšetkým v zimnom prípravnom období, boli podnetom k rozhodnutiu vedenia klubu pustiť sa do výstavby ihriska s umelou trávou. Ihrisko s umelou trávou vyrástlo v blízkosti hlavného futbalového ihriska v Tisovci. Položenie umelej trávy realizovala firma A SPORT PRODUKT SK zo Zvolena. Umelá tráva je vyrábaná v Anglicku a kvalitatívne je na vysokej úrovni. Ide o trávnik tretej generácie. Ihrisko má rozmery 98 x 58 metrov. Môžu na ňom hrať prípravné zápasy dospelých a majstrovské zápasy mládežníckych mužstiev.

8.2 KST Trstie Tisovec

34. ročník Zimného výstupu na Trstie sa uskutočnil **16. februára**. Klub slovenských turistov v Tisovci je pokračovateľom činnosti Klubu československých turistov, ktorý v roku 1924 založil Václav Vraný ako prvý organizovaný turistický útvar v Tisovci. Zimný výstup okrem iného patrí k tradičným podujatiam klubu.

Rozsiahly chrbát vrchu Trstia s nadmorskou výškou 1121 m uzatvára Rimavskú dolinu na severovýchode od mestečka Tisovec až po Hnúšťa.

Je súčasťou Stolických vrchov. Má zaujímavú flóru, faunu i geologické podložie, ktoré svojim tvarom a zložením vytvorilo podmienky pre vznik vrchoviskového rašeliniska, jedného z najvyššie položených na území Slovenskej republiky. Lokalita Trstia je pozoruhodná aj z národno-historického hľadiska. Náhorná plošina Trstie vegetáciou pripomína krásny starý park listnatých a ihličnatých drevín s výskytom rašeliniska na západnej strane porasteného typickými machmi a trávami a v jeho okolí roztrúsenými čučoriedkami, brusnicami. Cieľom zimného výstupu je turistická útulňa, ktorá sa nachádza tesne pod vrcholom Trstia. Od chaty je výborný výhľad na okolité vrchy Tisovca ako napríklad na Hradovú, Poľanu, Vysoký vrch alebo Nízke Tatry, Kráľovu hoľu dokonca i Vysoké Tatry. To je odmena za namáhavý výstup, ktorý trvá podľa množstva snehu 3 až 6 hodín.

8.3 KST TO KOS Rimavská dolina

V roku 2008 mal oddiel 110 členov, z toho 80 aktívnych – bol najpočetnejší v okrese Rimavská Sobota. Z 18 naplánovaných akcií na rok 2008 zorganizovali 16, na ktorých strávili spolu 25 dní.

Najúspešnejšie akcie:

- 24. ročník Ondrejovho pochodu vďaka na Kraskovskú pastvu - (12.1. - 15 účastníkov)
- Veľká noc v Malých Karpatoch – (21.-23.3. - 27 účastníkov)
- Hrady a ich povesti – Pustý hrad, Vígláš – (12.4. - 22 účastníkov)
- 25. výstup na Hradovú – (1.5. - 94 účastníkov)
- Víkend v Pieninách – (16.-18.5. - 46 účastníkov)
- MDD – Modrý Kameň, Divín – (1.6. - 25 účastníkov)
- Výstup na Ďumbier – (jún - 27 účastníkov)
- Dolinou Zeleného plesa a Jahňací štít – (august – 34 účastníkov)

- Hrebeňom Veľkej Fatry (6.-7.9. - 7 účastníkov)
- 27. ročník Clementisovou cestou (18 účastníkov)
- Donovaly – Šachtičky – Špania dolina – (október – 33 účastníkov)
- 14. ročník Valikinou trasou – (25.10. - 34 účastníkov)

8.4 OFF ROAD

V dňoch **11. - 13. apríla** sa uskutočnil 4. ročník Off Roadu v Tisovci. Nadšenci terénnych áut si prišli na svoje, autá si zmerali svoje sily v náročnom teréne. Najprv prebehla prezentácia terénnych vozidiel, zaevidovalo sa 400 posádok, sprievodný program pokračoval do večerných hodín. Po slávnostnom otvorení a príhovore usporiadateľa nasledovala manifestačná jazda a štart nočného prológu. Neskôr si zasúťažili vo vode a blate. Na druhý deň v sobotu bol na programe 100 km dlhý trophy okruh; je to nádherná trať a na niektorých úsekoch je aj dosť obtiažna a v povinnej výbave áut musel byť naviják. V nedeľu si diváci mohli pozrieť tieto silné autá v Dolinke - na trialových jazdách. Ako býva zvykom, bolo zabezpečené aj fajn občerstvenie v podobe guláša a pečenej klobásky. Najväčšou výhodou tisovských pretekov je to, že nemusíte prejsť dlhé kilometre, aby ste všetko videli lebo je to situované na jednom mieste. Nakoniec ešte spomeniem jednu informáciu - pre účastníkov bolo štartovné opäť **o Sk**, čo sa nepáči mnohým občanom a poslancom mesta, lebo mesto treba vyčistiť z mestskej kasy, nehovoriac o úprave ciest a terénu v okolí mesta a Rimavskej Píly.

8.5 TAEKWONDO

31. mája sa v chorvátskom Karlovaci uskutočnila medzinárodná súťaž „Karlovac Open 2008“. Na súťaži so silnou konkurenciou malo Taekwondo klub Hnúšťa svoje zastúpenie v dvoch vybratých adeptkách: *Terézia Pavková a Gabriela Rosiarová* (rodáčky z Tisovca), ktoré

zároveň reprezentovali aj Slovensko. V kategórii žiaci súťažili v poomsae (formy) a spomedzi 15 súťažiacich Terézia Pavková obsadila suverénne 1. miesto a Gabriela Rosiarová pekné 5. miesto. Tréningové úsilie prinieslo svoje ovocie, kde to tieto dve talentované taekwondistky potvrdili svojimi výkonmi a nedali sa zaskočiť ani novým systémom súťaženia. Počítač určil akú poomsae (formu) zacvičia. Tento nový, neočakávaný systém si vyžaduje od súťažiacich dobré ovládanie všetkých poomsae a to na vysokej úrovni, aby súťažiaci získal pódiové umiestnenie. Ostatní členovia slovenskej reprezentácie sa umiestnili až od siedmeho miesta.

8.6 Speleoklub Tisovec

V máji sa členom tisovského Speleoklubu podaril významný objav – na úpäti masívu Kášter cez úzky skalný otvor, ktorý rozšírili, sa dostali do neznámych jaskynných priestorov, vyzdobených farebnými sintrovými nátekmi a drobnými kvapľami. K výzdobe patria aj sintrové kaskády a jazierka naplnené vodou. V jaskyni sa nachádza unikátna výzdoba v podobe dvoch spojených stalagnátov vysokých 560 cm, ktoré tvarom pripomínajú fujary a preto dostali aj názov *Tisovské fujary*. Nová jaskyňa sa volá **Jaskyňa dvoch kamarátov**, jej dĺžka je 70 m. V jej blízkosti bola objavená aj malá jaskyňa **Natálka** s dĺžkou 6 m. V masíve Hradovej objavili jaskyňu **Silvia** a v nej artefakty z 19. storočia i kosti drobných zvierat a medveďa.

8.7 Stolnotenisový klub Tisovec

V Tisovci sa konal v sobotu (21. júna) 5. ročník stolnotenisového turnaja dvojíc *O pohár primátora mesta Petra Mináča*, ktorý bol súčasťou Dní mesta Tisovec. Na turnaji sa predstavili stolní tenisti zo štyroch klubov, resp. oddielov – *STK Tisovec*, *Mladost' Relax Rimavská*

Sobota, Iskra Hnúšťa a DSTK Rimavská Sobota. Súboje dvojíc pozostávali z dvoch dvojhier a zo štvorhry. Na turnaji štartovalo jedenásť dvojíc a prvenstvo si vybojovali rimavskosobotskí prvoligoví hráči Mladosť Relax Peter Horváth a Róbert Huszti, ktorí porazili vo finále Ivarga s Kizekom (STK Tisovec) 3:0 na zápasy.

Stolní tenisti STK Tisovec skončili v tretej lige v súťažnom ročníku 2007/2008 na štvrtom mieste, čo je ich najlepšie umiestnenie. (V roku 2007 boli na 7. mieste.) Družstvo zo severu Rimavskosobotského okresu získalo 64 bodov – osemnásť zápasov vyhralo, dvakrát remizovalo a šesťkrát prehralo. Až do posledného dvojkola bojovali Tisovčania o tretie miesto. Ťahúňmi tisovského družstva boli v priebehu sezóny Tibor Ivarg a Ján Kizek; vo štvorhre v priebehu sezónu nenašli premožiteľov. Ivarga a Kizeka dopĺňali spravidla v základnej zostave Tisovčanov Ľubomír Ulický a Maroš Lokša. Tibor Ivarg odohral v priebehu sezóny 101 zápasov vo dvojhre, z ktorých 84 zápasov vyhral, 17 zápasov prehral, čo predstavuje 83,17 % úspešnosť a obsadil v rebríčku úspešnosti hráčov tretej ligy 5. miesto. Ján Kizek odohral tiež 101 zápasov, z ktorých 74 zápasov vyhral, 27 zápasov prehral, čo znamená 73,27 % úspešnosť. a v rebríčku úspešnosti skončil na 15. mieste. Ľubomír Ulický odohral 97 zápasov, z ktorých 45 zápasov vyhral, 52 zápasov prehral, čo predstavuje 46,39 % úspešnosť a v rebríčku úspešnosti hráčov 34. priečku. Maroš Lokša odohral 87 zápasov, z ktorých 24 zápasov vyhral, 63 zápasov prehral, čo znamená 27,59 % úspešnosť a v rebríčku 51. miesto.

8.8 Volejbalový klub Tisovec

V roku 2008 klub účinkoval v Horehronskej lige zmiešaných družstiev, kde skončil na 7. mieste z 10 družstiev.

Koncom mája sa v Tisovci uskutočnil 6. ročník turnaja zmiešaných

dvojíc. Víťazmi sa stali Tisovčania Jaroslav Lipták s Tatianou Pohorelskou.

V rámci Dní mesta sa uskutočnili 2 turnaje: v piatok to bol turnaj miešaných družstiev, ktorého víťazom sa stalo družstvo Mesto Tisovec, na druhom mieste sa umiestnili hráči ZŠ Tisovec a tretí skončili hráči z Rimavskej Soboty. V nedeľu bol turnaj miešaných dvojíc v plážovom volejbale a víťazmi sa stali opäť Tisovčania – Lipták s Hruškovou.

8.9 Telocvična ZŠ

Do telocvične Základnej školy Dr. V. Clementisa v Tisovci sa investovalo 2 mil. Sk s tým, že sa z týchto finančných prostriedkov vymenili okná, zateplila sa telocvična a trochu sa upravil jej interiér. Práce na telocvični sa začali v novembri a ukončené boli do Vianoc. Finančné prostriedky mesto získalo z Ministerstva školstva SR.

S ojedinelým zámerom vybudovať mestskú plaváreň v átriu vlastnej základnej školy prišlo mesto Tisovec. Mesto v súčasnosti hľadá spôsoby, ako projekt zrealizovať. Prijíma a vyhodnocuje ponuky dodávateľov bazénov a počíta, koľko by ho to vyšlo. Vybudovať by sa mal bazén pre dospelých o rozmeroch 20 x 10 metrov a detský bazén s priemerom šesť metrov. Výstavba sa bude financovať pravdepodobne z úveru.

9 Zdravotná a sociálna starostlivosť

V zdravotnom stredisku na Malinovského ulici mali aj v tomto roku svoje ambulancie: praktický lekár pre dospelých *MUDr. Peter Šuran*, detská lekárka *MUDr. Milota Bindasová*, stomatologičky *MUDr. Zuzana Šuranová* a *MUDr. Božena Brziaková*. V administratívnej budove CSM na Daxnerovej ulici mala svoju ambulanciu praktická lekárka pre

dospelých *MUDr. Anna Žiaková* a dvakrát v týždni (utorok, piatok) tu poskytoval zdravotnú starostlivosť gynekológ *MUDr. Peter Marko*. Výdaj liekov zabezpečovala pre obyvateľov Tisovca a Rimavskej Píly Lekáreň KORUNA, ktorej majiteľkou je *PharmDr. Anna Matková*. V meste sídlila aj Rýchla zdravotná pomoc – v priestoroch bývalých kancelárií Mestských lesov na Sládkovičovej ulici.

Najbližšie nemocničné zariadenie pre našich obyvateľov je naďalej v Hnúšti, ale občania využívajú aj nemocnice v Rimavskej Sobote, Revúcej a Brezne.

Miestny spolok Slovenského červeného kríža (SČK) v Tisovci zorganizoval dňa 15. januára spolu s Národnou transfúznou službou (NTS) **Novoročnú kvapku krvi**, ktorej sa zúčastnilo až 71 darcov, medzi ktorými boli študenti z EGT, SOŠ Tisovec, SŠŠ z Hnúšte aj so svojimi pedagógmi, pracovníci tisovských závodov Vanda, CSM i ostatní obyvatelia, ktorí ochotne a dobrovoľne krv darovali. Bol to úspech, aký pracovníci NTS málokde a málokedy vidia. Všetkým darcom i organizátorom tohto podujatia patrí veľké **ĎAKUJEME**.

9.1 Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb

Riaditeľkou DDaDSS bola naďalej Ing. Valéria Huňová. Ďalej tu pracovalo 26 pracovníkov, ktorí sa starali o 35 klientov DD a 8 klientov DSS. Poskytovali tiež stravu ďalším seniorom mesta Tisovec – varilo sa denne pre 100 stravníkov (93 porcií racionálnej a 7 porcií diabetickej stravy). V priebehu roka zomrelo 16 klientov a bolo prijatých 11 nových klientov. Aby sa klienti v domove cítili dobre, sociálne pracovníčky pre nich pripravili v tomto roku mnohé podujatia a výlety:

– *posedenie pri koledách*

- *karneval*
- *Valentínske súťaženie*
- *čajový večierok plný vtipov*
- *Deň detí s deťmi zamestnancov*
- *vystúpenie Ľudovej hudby Borievka*
- *divadlo Senior z Čierneho Balogu*
- *Mikulášsky program*
- *vianočné vystúpenie detí ZUŠ a ZŠ Tisovec*

Na zlepšenie života v DDaDSS určite posluží aj nový konvektomat, ktorý bol zakúpený z dotácie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, nové požiarne schodisko vybudované z dotácie BBSK či motorové vozidlo Ford Fusion, zakúpené z dotácie BBSK.

10 Iné udalosti

10.1 Ozubnicová trať je kultúrnou pamiatkou

Šestnásť kilometrov dlhá ozubnicová železničná trať medzi Tisovcom a Pohronskou Polhorou je od januára tohto roku zapísaná v zozname národných kultúrnych pamiatok. Trať, ktorá je svojimi viaduktmi, 314-metrovým prevýšením so sklonom 51 promile či takmer osemsto metrov dlhým tunelom unikátom nielen na Slovensku, ale aj vo svete, tak bude ešte viac pútať pozornosť a záujem turistov z celého sveta.

10.2 Projekt obnovy depa

Účelovú dotáciu pol milióna Sk pre Občianske združenie (OZ) Zubačka, ktoré má na starosti obnovenie premávky na raritnej ozubnicovej železnici z Tisovca do Pohronskej Polhory, schválili poslanci mesta Tisovec. Peniaze sa majú použiť na vypracovanie projektovej

dokumentácie rekonštrukcie objektov v areáli starého depa na Železničnej stanici v Tisovci. Tie poslúžia ako zázemie pre budúcich pracovníkov i techniku.

So znovuoobnovením pravidelnej premávky najmä pre turistov sa počíta v roku 2010. Dovtedy sa majú pod dohľadom Železničného múzea v Bratislave zrekonštruovať dve lokomotívy, ktoré na tento účel priviezli pred časom z Rumunska. V súčasnosti ich opravujú v rušňovom depe vo Vrútkach.

10.3 Gitaru zavesil na klinec ... a uchopil fujaru

Milana Katreniaka, rodáka z Hnúšte, ktorý už roky býva v Tisovci, poznali mnohí ako gitaristu, člena a speváka kapely, ktorý s gitarou vystupoval na pódiových už od svojich štrnástich rokov a neskôr bavil ľudí aj ako člen hudobnej kapely na dedinských zábavách. Po rokoch zmenil nástroj. Gitaru odložil nabok a k rukám mu prirástla fujara. Ako človek, ktorý sa nebojí nových vecí, začal o výrobe fujár zhromažďovať informácie aj ich vyrábať. Okrem nich sa venuje výrobe všetkých druhov píšťaliek, vytvára však aj nehudobné predmety. S odstupom času sa pustil aj do výroby gájd. Na svojich výtvoroch vie aj zahrať. Dnes je z neho vychytený fujarista a spevák. Fujár už urobil najmenej dvesto, píšťal ešte viac. Jeho fujary či píšťaly majú rôzny osud. Mnohé používajú hudobníci vo folklórnych a ľudových skupinách, mnohé sa dostali do súkromných zbierok. Nástroje Milana Katreniaka majú zberatelia v Amerike, Kanade, Austrálii, vo Francúzsku, v Nemecku a v mnohých ďalších krajinách sveta.

Počas tohtoročných Folklórnych slávností pod Poľanou v Detve bola Milanovi Katreniakovi udelená cena – certifikát *Instrumentum excellent*, ktorú dostalo len 12 fujár zo 150 exemplárov od 50 výrobcov. Hodnotila sa zvuková hodnota nástroja, zachovanie tradičných postupov i výtvarná

úroveň.

10.4 Ostatné – Čierna kronika

2. decembra v rieke Rimava v Tisovci našli v utorok telo 69-ročného Antona Štulajtera. Privolaný lekár konštatoval smrť, cudzie zavinenie predbežne vylúčil. Muž sa pravdepodobne utopil, presná príčina smrti bude známa až po pitve.

Vyšetrovateľ v Rimavskej Sobote obvinil z prečinu porušovania domovej slobody, z prečinu poškodzovania cudzej veci a zo zločinu vydierania 29-ročného Michala R. z Tisovca. V noci na sobotu, **15. marca**, vylomil zámku vchodových dverí, vnikol do rodinného domu na Jesenského ulici v Tisovci a zotrval tam až do rána. Keď ho majiteľ domu ráno viacnásobne vyzval, aby odišiel, páchatel' tak neurobil a ešte sa vyhrážal zastrelením. Majiteľ sa snažil páchatel'a z domu vytlačiť, na čo sa strhol zápas a poškodený radšej ušiel. Po incidente vyšiel páchatel' na dvor, kde hodil motyku na zaparkované motorové vozidlo Škoda 105. Následne zobral sekeru, krompáč, kladivo, hodil ich do dverí domu. Do okna hodil motyku. Majiteľovi sa stále vyhrážal zabitím. Páchatel' spôsobil na dverách škodu 3000 korún, na aute 45 000 korún. Obvineného umiestnili do policajnej cely, a bol vydaný návrh na jeho vzatie do väzby.

V Tisovci v stredu popoludní **21. mája** postrelil pištoľou na ošípané 9-ročného Olivera G. jeho priateľ. Strela mu vnikla do hrudníka. Prvú pomoc chlapcovi poskytli na chirurgickej ambulancii v nemocnici v Hnúšti a vrtuľníkom ho previezli do Banskej Bystrice. Klinický stav pacienta je stabilizovaný a je mimo ohrozenia života. Doviezli ho s poranením hrudníka a poranením pľúc. K postreleniu maloletého došlo v rodinnom dome v Tisovci, kde sa hral spolu so svojím taktiež

deväťročným kamarátom; chlapci skákali v miestnosti na posteli, kde mal dedko zraneného položený nabitý revolver. Údajne ho mal pripravený na odstrel líšky, ktorá niekoľko dní behala okolo domu v Tisovci a domnieval sa, že je besná. K výstrelu a priestrelu pľúc chlapca prišlo náhodne. Tým, že zbraň bola voľne uložená, došlo k porušeniu predpisov na úseku zbraní a streliva, ktoré okrem iného držiteľovi zbrane ukladajú zabezpečiť zbraň proti neoprávnenému použitiu.

Pár dní po bitke v pizzerii v Tisovci prišiel o život 33-ročný muž z Čierneho Balogu. Ešte **20. septembra** sa v Pizzerii CSM na Jozeffyho ulici pohádala s o šesť rokov starším miestnym mužom. Ten ho napadol a opakovane ho udieral päťou do hlavy. Napadnutý muž skončil v nemocnici, útočníka vtedy vyšetrovateľ obvinil z výtržníctva. Dobitý muž však 29. septembra na následky zranení zomrel, útočník teraz čelí aj obvineniam zo zabitia. Obvinený je stíhaný na slobode, za mrežami môže stráviť sedem až 10 rokov.

11 Počasie a jeho osobitosti podľa mesiacov

Január – Extrémne nízkych teplôt sme sa v tomto mesiaci nedočkali. Pohybovali sa v rozpätí od -10°C do $+10^{\circ}\text{C}$. Snežilo len začiatkom mesiaca, 6.1. napadlo 20 cm snehu. Striedali sa jasné slnečné dni s oblačnými. Po 20.1. už aj pršalo.

Február – Prekvapil nás najmä množstvom jasných slnečných dní, denné teploty v prvej polovici mesiaca sa pohybovali v rozmedzí od -13°C do $+8^{\circ}\text{C}$. Posledný týždeň sa oteplilo, 24.2. denná teplota vyšla až na $+24^{\circ}\text{C}$.

Marec – Nastali opäť chladné dni, ráno sa teploty pohybovali od $+2^{\circ}\text{C}$ do -8°C , cez deň len do $+14^{\circ}\text{C}$, slnečné ale vetristé dni sa striedali s

daždivými. 18.3. nás prekvapila riadna metelica a snežilo aj na Veľký piatok (21.3.), keď denná teplota sa pohybovala len okolo 0°C. A snehovo-daždivé dni pokračovali aj posledný týždeň – 26.3. sa ukázala prvá dúha.

Apríl – Raňajšie teploty sa pohybovali v rozmedzí od +9°C do -2°C. Na začiatku mesiaca pokračovalo oblačné počasie so slabými dažďami. 11.4. vystúpila denná teplota konečne na + 22°C, ale nasledujúce dni opäť pršalo. Až posledné dni boli slnečné a teplé do +26°C.

Máj – Prvý týždeň opäť daždivý s teplotami do +20°C a od 7.5. nastúpili krásne teplé dni až do +26°C. Prvá búrka sa prehnala 14. a 15.5. Posledné dni v mesiaci boli už teplé, letné, s teplotami +30°C až +33°C.

Jún – Prevažne pekné letné dni s dennými teplotami nad +30°C – až do +35°C. Pršalo len 5 dní v mesiaci. 17.6. sa objavili prvé kuriatka a potešili hubárov.

Júl – Prvá polovica mesiaca sa vyznačovala krásnymi letnými slnečnými dňami, denné teploty sa pohybovali okolo +30°C. Po 12.6. sa rozpršalo, oblačné dni sa striedali s dažďom, búrkami, denné teploty boli len okolo +20°C. Až posledných 5 dní bolo opäť teplo a slnečno, teploty dosahovali až +34°C.

August – Až do 9.8. pokračovali slnečné teplé dni s teplotami do 34°C, ale cez deň sa vyskytli občas krátke búrky z tepla. Ďalšie dni sa trochu ochladilo, teploty sú len +16°C až +25°C. Najteplejší deň bol 15.8. - až +36°C. V druhej polovici boli dni slnečné, ale teplota už nevystúpila nad +30°C.

September – Až do 14.9. boli krásne teplé slnečné dni s dennými teplotami od +26°C do +34°C. A začali daždivé jesenné dni, dažde, zatiahnutá obloha, oblačno, hmly. Teploty sa pohybovali od +5°C do +12°C.

Október – Prvé dni ešte pršalo, od druhého týždňa sa vyjasnilo, ale

raňajšie teploty sa znížili. 6.10. bolo ráno -2°C , denné teploty dosahujú do $+17^{\circ}\text{C}$. Posledné dni opäť pršalo.

November – Prvé dni nás prekvapili pomerne teplými slnečnými dňami, raňajšie teploty boli okolo $+5^{\circ}\text{C}$, denné dosahovali $+20^{\circ}\text{C}$. Potom sa už pekné dni striedali s typickými jesennými – hmlisté, daždivé, veterné. Posledný týždeň sa riadne ochladilo, aj denné teploty sa pohybovali okolo 0°C . 23.11. napadol prvý sneh – asi 5 cm. Katarína (25.11.) bola na ľade – napadlo ďalších 10 cm snehu.

December – Prvé dni boli hmlisté, daždivé, teploty sa pohybovali nad nulou, sneh sa roztopil. Až posledný týždeň sa ochladilo, ranné teploty boli okolo -10°C . Na Silvestra sa aj denná teplota pohybovala okolo -7°C a na stromoch, kríkoch sa vytvorila srieň.

Použité pramene a zdroje informácií:

1. Tisovský mesačník, rok 2008
2. Správa o činnosti Mestského úradu v Tisovci za rok 2008
3. Správy o výchovno-vzdelávacom procese miestnych škôl za školský rok 2007/2008
4. Správa o činnosti Mestskej knižnice A.H.Škultétyho Tisovec za rok 2008
5. Správa o činnosti Mestskej polície v Tisovci za rok 2008
6. Kalendár akcií za rok 2008
7. www.tisovec.com
8. www.echoviny.sk
9. www.rimava.sk
10. ústne informácie oslovených osôb